

ΕΤΟΣ Δ΄.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 29 Φεβρουαρίου 1872.

ΦΥΛΛ. Κ΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ ΕΙΡΑΝΑΣΤΑΣΕΩΝ.

Αἱ καθ' ἑκάστην συμβαίνουσαι ἐν Ἰσπανίᾳ ταραχαὶ μᾶς ἐνθουρίζουσι τὰ πολυάριθμα συμβάντα, ἅτινα συνέβησαν ἐν τῇ δυστοχεῖ ταύτῃ χώρᾳ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος τούτου κατὰ τῆς δυναστείας τῶν Βουρβόνων. Διότι ἂν ὑπάρχη λαὸς εἰς τὸν ὅποιον ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἔπρεπε νὰ ἦ προσφιλεῖς, εἶναι ὁ Ἰσπανικὸς, ὅστις χάριν τῶν Βουρβόνων ἔχουσε τοσοῦτον αἷμα καὶ μόνος ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ ἀντέταξε στήθος κατὰ Ναπολέοντος τοῦ Μεγάλου.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ σκληρὸς Φερδινάνδος ἅμα ἐπανεβῆ ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν 22 Μαρτίου τοῦ 1813, ἐλησμώνησε καὶ ὄρκον καὶ τὰ πάντα καὶ κατεπάτησεν ἀμέσως τὸ σύνταγμα τῶν Κορτῶν· ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἤρξατο πόλεμος διηνεκῆς μεταξὺ βασιλείας καὶ λαοῦ, πόλεμος ἐκδηλωθεὶς διὰ πολυριθμῶν στάσεων καὶ συνωμοσιῶν, αἵτινες ἂν καὶ ἀποτυγχάνουσι, διχρεθίζον τὸ κατὰ τῆς βασιλείας μῖσος τοῦ λαοῦ.

Βλέπομεν τὸ αὐτὸ ἔτος 1814 τὸν στρατηγὸν Μίαν ἐπανιστάμενον ὑπὲρ τοῦ συντάγματος τῶν Κορτῶν, νικηθέντα καὶ ἀναγκασθέντα νὰ μεταναστεύσῃ εἰς Γαλλίαν μετὰ πολλῶν ἀξιοματικῶν τοῦ στρατοῦ του.

Ὀλίγον χρόνον κατόπιν, οἱ γενναῖοι στρατηγοὶ Λασὺ καὶ Περβιὲ ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα του, ἀλλ' ἐπλήρωσαν τὴν ἀτυχίαν των διὰ τῆς ζωῆς των.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1820, οἱ Ριέγος, Κουϊρόμας, Ἄρκος, Ἀγουέρος καὶ Βανσὺ, ἐπανίστανται μετὰ πολλῶν ταγμάτων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κάδικος, καὶ ὁ Ὀδονέλ, κόμης τοῦ Ἀβι-σθάλ, πεμφθεὶς μετὰ πολλοῦ στρατοῦ νὰ τοὺς πολεμήσῃ, ἐνοῦται μετ' αὐτῶν εἰς Ὀκάναν. Ἡ ἐπανάστασις θρικήβεται. Ὁ λαὸς καταλαμβάνεται ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἤχων τοῦ ὕμνου τοῦ Ριέγου, ἐθνικοῦ ἔσματος τῶν Ἰσπανῶν, τὸ πολίτευμα καταλύεται καὶ ἀντικαθίσταται ὑπὸ συνταγματικῆς μετὰ τὴν ὀνομασίαν «τὸ σύνταγμα τῶν Κορτῶν»

Ἡ Βασιλικὴ φρουρὰ διαταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐγείρεται εἰς Μαδρίτην τὸν Ἰούλιον τοῦ 1822 ἵνα ἐγκαταστήσῃ πάλιν τὸν δεσποτισμὸν, ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ της καὶ ὁ ὄσον ὑποκριτὴς τοσοῦτον καὶ σκληρὸς βασιλεὺς, καταδικάζει εἰς θάνατον τοὺς ἀρχηγούς· τὸν Ἰούλιον ὅμως τοῦ 1823, Γαλλικὸς στρατὸς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ δουκὸς τῆς Ἀγγουλέμης καταλύει τὴν κυβέρνησιν τῶν Κορτῶν.

Τῷ 1824, ὁ Βεσσιὲ ἐπανίσταται κατὰ Φερδινάνδου τοῦ ἐβδόμου κατὰ παρακίνησιν του ἀποκαλῶν αὐτὸν Φαρμασῶνον καὶ φιλελεύθερον διότι δὲν εἶχεν ἐπανορθώσει τὸ Ἱεροδικεῖον.

Οί Βαλδές, Μανζανάρες, Τόρριος, Βιδάχης, Μαρεζ, Σαφράς, Μιλάνος και Μίνας, άπαντες άνωτεροι άξιοματικοί μετά πολλών άλλων εγείρουσιν επαναστάσεις κατά τὰ τελευταία δέκα έτη τῆς Βασιλείας Φερδινάνδου του έβδόμου και, εξαίρουμένων τῶν δύο τελευταίων, άπαντες οί λοιποί αποθνήσκουσιν ως ήρωες ή επί του πεδίου τῆς μάχης ή επί του ικριώματος.

Κατά τὴν αὐτὴν περίπου εποχὴν τὰ πληρώματα τῶν ἐν Κάδικι πλοίων επανίστανται, ὁ δὲ διοικητὴς Κάδικος φονεύεται ὑπὸ τινος επαναστάτου στρατιώτου.

Ὡς γνωστὸν, ὁ Φερδινάνδος έτελείωσε τὴν βασιλείαν του καταργῶν τὸν νόμον ὅστις απέκλειε τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου τὰς γυναίκας και ἀρίνων διάδοχον τὴν τριετὴ θυγατέρα του Ἰσαβέλλα ὑπὸ τὴν αντιβασιλείαν τῆς μητρὸς τῆς Χριστίνης, ἀποκλείων οὕτω τὸν ἀδελφόν του Δὸν Κάρολον.

Ὁ στρατηγὸς Δὸν Σάντες Λαδράν έδωκε τὸ σύνθημα τῆς Καρλικῆς επαναστάσεως εὐθύς μετά τὸν θάνατον Φερδινάνδου του έβδόμου και έτουφεκίσθη τὸ τόσῳ λυπηρὸν τέλος αὐτοῦ δὲν εμπόδισε τοὺς στρατηγούς Μουρένον και Ἐσκούγιαν, Ζαρουγέ, τὸν κόμητα Οὐρβινστόνδον, τὸν συνταγματάρχην Ζουμάλαν, νὰ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα του.

Τῷ 1835, ὁ Δὸν Γαστάνος Καρδέρος επανίσταται εἰς Μαδρίτην μετὰ τὸν τάγμα ἀκροβολιστῶν ἵνα επανορθῶσιν τὸ σύνταγμα τοῦ 1812, ἀλλ' ἀποτυγχάνει καθὼς και ὁ στρατὸς τῶν Βορείων τμημάτων ἐγερθεὶς τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον.

Τῷ 1837 τρισχιλίοι Ἐθνοφύλακες ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τριῶν ἀνθυπολοχαγῶν επανίστανται και ἀναγκάζουσι τὴν αντιβασιλίτισσαν Μαρίαν Χριστίαν νὰ παραδεχθῆ τὸ σύνταγμα τοῦ 1812.

Τῷ 1838, οί στρατηγοί Ναρθαεζ και Κορδόβα: εγείρουσιν εἰς Σιβύλλην κίνημα τι ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ συντάγματος, οὗτινος ἀποτυχόντος ἠναγκάσθησαν νὰ διαπετεύσωσιν εἰς τὸ έξωτερικόν.

Τῷ 1840 ὁ στρατὸς ένωθεὶς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἐσπαρτέρου ἀναγκάζει τὴν Μαρίαν Χριστίαν νὰ παραιτηθῆ τῆς αντιβασιλείας τὴν ὁποίαν αἱ Κόρται εμπιστεύονται εἰς τὸν Ἐσπαρτάρου.

Μετ' οὐ πολὺν χρόνον οί στρατηγοί Κόλχας, Ὀδονέλ Λεώνης και Βόρσος τίθενται ἐπὶ κεφαλῆ: στρατιωτικῆς στάσεως εἰς Πιμπελούνην,

Σαραγώσαν και Μαδρίτην, ἵνα καταρρίψωσι τοὺς προδευτικούς ὡς τὸν Ἐσπαρτέρου. Ἀποτυγχάνουσι και οί μὲν δύο τελευταίοι μετά πολλῶν άλλων άξιοματικῶν τουφεκίζονται, οί δὲ δύο πρῶτοι διασώζονται μεταναστεύοντες.

Τῷ 1843 οί Πρίμ, Ὀρτέλας, Σεράνος, Ναρθαεζ, Κόλχας, Αὐγέρος, Λάρας, Ἄλπιερος μετά πολλῶν άλλων, τῶν μὲν μεμονωμένων, τῶν δὲ μετά τῶν ταγμάτων των, επανίστανται και καταργουσι τὴν αντιβασιλείαν τοῦ Ἐσπαρτέρου.

Τὸ αὐτὸ έτος εἰς Καταλωνίαν επανίστανται τάγματά τινα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῶν Ἄμετλερ, Βετλέρα και Πάρ ὑπὲρ τῶν Junta central, εἰς Βαρκελλῶνν μάλιστα σχηματίζεται λόχος ἐκ μόνων άξιοματικῶν, ὀνομαζόμενος ἱερὸς λόχος.

Τῷ 1844 ἡ Ἰσαβέλλα ἐκηρύχθη ἐνήλιξ και ἀμέσως ἀνεκάλεσεν ἐκ τῆς εξορίας τὴν μητέρα τῆς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ συνταγματάρχης Βοννέ επανίσταται μετά τινων ταγμάτων πεζικοῦ εἰς Ἄλικάντην οί στρατηγοί Σαντακρούζ και Ρουίξ μιμοῦνται τὸ παράδειγμα του εἰς Καρθαγένην μετὰ τὸ σύνταγμα τῆς Γερῶνης: ὁ Βοννέ συλληφθεὶς έτουφεκίσθη μετά τριάκοντα άξιοματικῶν τῶν επαναστατῶν. Οί δὲ ἐν Καρθαγένη ἠναγκάσθησαν νὰ μεταναστεύσωσιν εἰς Ἄλγερίαν.

Ὀλίγους μῆνας κατόπιν ὁ Στρατηγὸς Ζουρβάρας μετά τῶν υἱῶν του, άξιοματικῶν και τούτων, έτουφεκίσθησαν επαναστατήσαντες εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ριόγίας.

Τῷ 1846 άπασα σχεδὸν ἡ φρουρὰ τῆς Κάδικος επανίσταται ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῶν υποστρατῆγων Σολίς και Ρουβίνου, ἐπίσης και ὁ στρατηγὸς Ἰμάρτης εἰς παλαιὰν Καστιλίαν, ἀλλ' ἀποτυγχάνουσι καθὼς και οί Ἄμετλερ και Βετλήρος κινήθεντες τὰς ἀρχὰς τοῦ 1848 εἰς Καταλωνίαν.

Τὸν Μάιον τοῦ αὐτοῦ έτους ὁ ταγματάρχης Βουκέτας επανίσταται εἰς Μαδρίτην μετὰ τὸ τάγμα τῆς Ἰσπανίας, και τὸν Ἰούλιον οί Πορτάλ και Γουτλερέτ εἰς Σιβύλλην μετ' ἐνὸς τάγματος πεζικοῦ και δύο ἰλῶν ἱππικοῦ, ἀλλὰ ἐνίκηθησαν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων, οί δὲ διασωθέντες δραπετεύουσιν εἰς Πορτογαλίαν.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1854, ὁ υποστράτηγος Χόρας επανίσταται μετά τοῦ τάγματός του εἰς Σαραγώσαν, ἀλλ' έπεσε μαχόμενος γενναίως κατὰ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων, διότι ἄλλοι άξιοματικοί ὑποσχεθέντες νὰ τὸν υποστηρίξωσι, παρέβησαν τὸν λόγον των.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ έτους οί στρατηγοί Δούλορ, Ὀδονέλ, Μεδένας, και Σεράνος ἐπὶ κεφαλῆ: τοῦ τάγματος τοῦ πρίγκηπος και δύο χιλιάδων ἱππέων, έδραμον κατὰ τῆς Μαδρίτης, ὀλίγας δ' ἡμέρας κατόπιν ὁ στρατηγὸς Μάνους Ζουνίγας τοὺς μιμείται μετὰ τὸ τάγμα τῆς Ναρθαεζ εἰς Βαρκελλῶνν τὸ αὐτὸ κάνει και ὁ γενικὸς διοικητὴς τοῦ πρίγκηπάτου Ρόχας μετ' ὅλης τῆς φρουρᾶς. Πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Ἰουλίου ὁλος ὁ στρατὸς εἶχε συμμαρθεῖ τὸ ἐν Μαδρίτη κίνημα τοῦ Ὀδονέλ και λοιπῶν. Ἡ φιλελεύθερος ένωσις πανταχοῦ θριαμβεύει και μάλιστα μετά τὴν μάχην τοῦ Βικαλθάρος ὑπέβαλλε συνθήκας εἰς τὴν αὐλήν. Καὶ οὕτω τὸν Ὀκτώβριον ὁ πρωθυπουργὸς Ναρθαεζ ἀποκαθίσταται ὑπὸ τοῦ Ὀδονέλ.

Τῷ 1855, ὁ ταγματάρχης Πορράχης επανίσταται εἰς Σαραγώσαν μετά δύο λόχων ἐπὶ κεφαλῆ: τῶν ὁποίων ἐξέρχεται τῆς πόλεως ἀνακρηπτῶν Κάρολον τὸν έκτον: ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας διαλυθέντων τῶν στρατευμάτων του έτουφεκίσθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λορίδας.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1856, ὁ στρατηγὸς Ρουίξ, γενικὸς διοικητὴς τῶν ἐν Γερῶνν στρατευμάτων, επανίσταται μετά μερῶν στρατιωτῶν κατὰ τοῦ ὑπουργεῖου Ὀδονέλ, ὁ δὲ Ρίος Ρόζας συνταγματάρχης εἰς Γαλλικὴν και ὁ Φαλκῶν στρατηγὸς εἰς Σαραγώσαν μετά τῶν στρατευμάτων των τὸν μιμοῦνται ἐπίσης οί συνταγματάρχαι Γουρίας και Ρέγος, μεταδίδουσι τὸ κίνημα ὁ μὲν εἰς Λογγρόνον ὁ δὲ εἰς Μάλαγαν, ἀλλ' ἀποτυχόντες, ἄλλοι μὲν έτουφεκίσθησαν, ἄλλοι δὲ μετηνάστευσαν εἰς Γαλλίαν.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1859 ἀνακαλύπτεται εἰς Ἄλικάντην, Σιβύλλην και ἄλλας πόλεις μεγάλη στρατιωτικὴ συναμοσία. Δύο λοχαγοί και τέσσαρες ὑπολοχαγοί καταδικάζονται ἰσοβίως εἰς τὸ κάτεργον τῆς Ὀλιβάνου. Εἰς δὲ τὴν Σιβύλλην εἰς ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, εἰ και εὐγενῆς, καταδικάζεται εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον και αποθνήσκει γενναίως.

Τῷ 1860, ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν Βαλερίων νήσων Ὀρτίγας παρουσιάζεται εἰς ἄγιον Κάρολον μετά τῆς ἐκ τρισχιλίων ἀνδρῶν φρουρᾶς τῶν νήσων, σκοπεύων νὰ ἀνακηρύξῃ βασιλέα τὸν μετ' αὐτοῦ κόμητα Μοντεμόλν. Ὁ στρατηγὸς αἰούσας τὸν σκοπὸν του τὸν έγκαταλείπει, οὗτος δὲ συλληφθεὶς, τουφεκίζεται μετὰ τινας ἡμέρας εἰς Τολόσαν.

Τῷ 1861 συνέβη ἡ ὑπὸ τοὺς Ἄλβεστάρ

και Λόρκαν στάσις εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Μουρόνας: τοὺς στασιαστὰς τούτους, τριακοσίους τὰν ἀριθμὸν, ἡ κυβέρνησις ἀνεκήρυξεν ὡς δημοκρατικούς: κατεβλήθησαν δὲ τὴν 4 Ἰουλίου.

Τῷ 1865 μεγάλαι παραχαί συμβαίνουσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Μαδρίτης, ὥστε ἡ κυβέρνησις ἀναγκάζεται νὰ διακόψῃ τὰς παραδόσεις ἐπὶ τινὰ χρόνον.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1866 ἄρχονται αἱ παραχαί τῶν προδευτικῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Πρίμ δια τῆς επαναστάσεως ταγμάτων τινῶν εἰς Ἄρανζουεζ και Ὀκάγναν τῇ 9 επανίσταται ἡ Βαρκελώνη, τῇ 18 τουφεκίζονται εἰς Μαδρίτην δύο άξιοματικοί, ὡς συνομώσαντες κατὰ τῶν καθεστώτων. Τῇ 20 ὁ Πρίμ διαβαίνει τὰ σύνορα και καταφεύγει εἰς Πορτογαλίαν: τῇ 22 δὲ οί επαναστάται τῶν ἐπαρχιῶν Καταλωνίας και Βαλεντίας διαλύονται ἐξ ὀλοκλήρου.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ έτους γίνονται εἰς Μαδρίτην 54 φυλακίσεις και εξορία. Μεταξὺ τῶν εξορισθέντων και φυλακισθέντων ἦσαν και ὁ Ρίος Ρόζας, πρόεδρος τῆς Γερουσίας, ἀρχαῖος επαναστάτης, ὁ Σαλαβέρρας, ὁ Σεράνος και ἄλλοι.

Τὸν Αὐγουστον τοῦ 1867 νέα στάσις εἰς Καταλωνίαν, καταπνιγείσα ὑπὸ τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων.

Ἐπιθυμοῦμεν ὥστε ἡ επανάστασις τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1868, ἡ ἐκδιώξασα τοὺς Βουρβόνους ἐκ τῆς Ἰσπανίας νὰ ἦναι ἡ τελευταία: νὰ δώσῃ δὲ ἀληθῶς ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ἀδελφούς Ἰσπανούς, καθ' ὅσον ἐπὶ τοῦ Ἰσπανικοῦ θρόνου ἀνέβη ἡδη γόνος τοῦ ἱπποτικοῦ και ἀληθοῦς βασιλέως, Βίκτωρος Ἐμμανουήλ τοῦ Β'. Ἐν Ἐρμουπόλει τῇ 14 Μαρτίου 1872.

N. K. X. ...

ΟΙ ΕΚ ΜΗΔΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΙ.

(Συνέχεια: ἴδε φυλ. 10'.)

26

Λομονόσοβ. (α) ἡ Μιχαὴλ Βασιλεβιτς. — Ποιητὴς και φιλόλογος Ρώσος, δικαίως κληθεὶς ὁ πατὴρ τῆς Ρωσσοῦς ποιήσεως: ἐγεννή-

(α) Ломоносовъ.

θη ἐν Φολγομὸρ τῷ 1711 ὑπὸ πτωχοτάτου ἀλιέως.

Τῇ βοηθείᾳ γέροντος ἱερέως ἀφιέρει τὰς ὥρας του εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ τοιαύτας ἔκαμε προόδους, ὥστε ὁ διδάσκαλός του τὸν συνεβούλευσε νὰ μεταβῆ πρὸς ἐξακολούθησιν αὐτῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ἐπῆγεν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μόσχας καὶ ἐτελείωσε τὰς σπουδὰς του ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Πετρούπολεως, ἔνθα καὶ ἐπεδόθη ἰδίως εἰς τὴν χημείαν, τὴν φυσικὴν καὶ τὰ μαθηματικά.

Ἀλλὰ ἀποθνήσκουσα ὑπ' ἀκατανικήτου κλίσεως εἰς τὴν ποίησιν, ἐδράξατο τῆς περιστάσεως καθ' ἣν κατελήφθη τὸ Κόβεν καὶ ἔγραψε λαμπροτάτην ᾠδὴν, ἣν ἀφιέρωσεν εἰς τὴν αὐτοκράτειραν Ἀννῆν.

Τῷ 1714 ἔλαβε τὸ δίπλωμα μέλους τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρούπολεως, καὶ μετὰ 5 ἔτη τὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς χημείας καὶ πρωτάνευος τῆς ἀκαδημίας ταύτης.

Ἐτελεύτησε τῷ 1765.

Ἡ συλλογὴ τῶν ἀπάντων αὐτοῦ σύγκειται ἐξ εἰκοσάδος τόμων καὶ εἶναι δείγμα τρανὸν τῶν βαθυτάτων του γνώσεων.

Ἐγράψε περὶ ἀστρονομίας, φυσικῆς, χρονολογίας, μαθηματικῶν, καὶ μετεωρολογίας, ἀποδείξας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις του μεγαλοφυΐαν καὶ πολυμαθεῖαν μερίστην.

27

Μάρθα (ἀδελφὴ). Γαλλίς μοναχὴ γεννηθεῖσα ἐν Θορέζ ὑπὸ χωρικῶν πενήτων, τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1748.

Νεανίς ἔτι εἰσῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τῆς ἐπισκοπείσεως. Κατὰ τὴν ἐκρηξὴν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἡ ἀδελφὴ Μάρθα ἐδράξατο ὅπως βοηθῆ τοὺς πληγωμένους αἰχμαλώτους καὶ τοὺς ἀναπήρους, χάριν τῶν ὁποίων ἐξόδευσε σύμπασαν τὴν περιουσίαν της, συνισταμένην εἰς 400 φράγκα!

Φλεγόμενη ὑπὸ τοῦ αἰσθηματος τῆς εὐσπλαγγίας, προὔχρει χωρὶς ἐμποδίων τι νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ χάριν τῶν πτωχῶν ἔτρεχεν εἰς κώμας καὶ πόλεις αἰτοῦσα τὸ ἔλεος τῶν χριστιανῶν, εἰς τὴν ἀπλὴν καὶ συγκινητικὴν εὐγλωττίαν τῆς ὁποίας, οὐδεὶς ποτε ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ.

Τῷ 1805 μεγάλη πυρκαϊὰ ἀπετέφρωσε τὰ 3]4 μικρᾶς-τινος κωμοπόλεως παρὰ τὴν Βενιορτζόλην. Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα, ἥτις ἦν ἡ ἐκ τῶν

πρώτων δραμοῦσα ὅπως βοηθῆσθαι τὰ θύματα, ἐπληροφορήθη ὅτι ἐντὸς οἰκίας περικυκλωθείσης ἦν ὑπὸ τῶν φλογῶν, εὐρίσκοντο κεκλεισμένοι, πτωχὴ τις γυνὴ καὶ δύο βρέφη. Ἐδράξατο πᾶραυτα πρὸς τοὺς γενναϊότερους, καὶ ἐναρρύνουσα αὐτοὺς τοὺς πυρκαϊκὴν θερμῶς ὅπως σώσωσι τοὺς ἀτυχεῖς ἐκείνους. Ἀλλ' εἰς μάτην! Καὶ ἐν τούτοις τὸ πῦρ ἐξηκολούθη μαινόμενον καὶ καταστρέφον!

Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα, ὠθουμένη ὑπὸ μυστηριώδους ὁρμῆς εὐσπλαγγίας, ἐερίφθη εἰς τὰς φλόγας καὶ ὡς ἐκ θαύματος ἠδυνήθη νὰ διασωθῇ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ἀπὸ βεβαίου θανάτου.

Τῷ 1807, ἐνῶ περιεπάτει εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Δοῦμπς (Doubs), εἶδε παῖδα παρασυρόμενον ὑπὸ τοῦ βέβηματος. Δὲν ἐσκέφθη παντάπασιν ἀλλὰ καὶ τοὶ ἡγνοεῖ τὸ κολυμβᾶν, ἐερίφθη εἰς τὰ ὕδατα καὶ μετ' ὑπερανθρώπων προσπάθειας κατώρθωσε νὰ ἀρπάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Χάρωνος τὴν ἀγκάλην. Ὁ πόλεμος ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατέστρεφε τὴν Εὐρώπην, προσέφερε τῇ ἀδελφῇ Μάρθᾳ πεδῖον εὐρὺ τῶν ἐνεργειῶν της.

Ἐπεδόθη ὅλη εἰς τὴν νοσηλείαν τῶν πληγωμένων, ἐν τοῖς νοσοκομείοις, ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ὑπὸ τὸ πῦρ τῶν τηλεβόλων, ὅπουδ' ἠπότε τέλος πάντων ἠδύνατο νὰ ἦ ὠφέλιμος. Ἄοκνος, ἐνεργητικὴ, θαρραλέα καὶ ἀφοσιωμένη, ἐλατρουέτο ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες ἐθεώρουσαν αὐτὴν ὡς ἁγίαν.

Οὐδ' αἱ Κυβερνήσεις ὠκνησαν ν' ἀναγνωρίσωσι τὰς ἀρετὰς της. Ἐπαρασημοφόρησαν αὐτὴν ἡ Γαλλία, ἡ Ρωσσία, ἡ Πρωσσία καὶ ἡ Αὐστρία. Ἡ Γεωργικὴ ἐταιρία τῆς Βεζαντζόνης, τῇ ἀπένευσε χρυσοῦν μετάλλειον μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν, «τιμὴ εἰς τὴν ἀρετήν».

Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τῇ 29 Μαρτίου, 1834.

28

Μισαὶν Πέτρος Φραγκίσκος Μαρίας (α). Διάσημος ἀστρονόμος γεννηθεὶς ἐν Λαῶν τῇ 16 Αὐγούστου 1744 ὑπὸ γονέων πτωχῶν.

Περαιτέρως τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, τῇ ἀρωγῇ προστατοῦ τινὸς μετέβη εἰς Παρισίους, ὅπου συνῆψε φιλίαν μετὰ τοῦ περιφήμου Λαλάνδ.

Ἀφιερωθεὶς ἰδιαζόντως εἰς τὴν ἐρευναν τῶν

(α) Michain.

30

κομητῶν, ἀνεκάλυψε πολλοὺς τοιοῦτους καὶ ὑπελόγησε τὰ ἀπαρτιζόμενα αὐτοὺς στοιχεῖα, ὅπως κατὰ νέαν αὐτῶν ἐπάνοδον τοὺς ἀναγνωρίσῃ.

Μαθηματικὸς ἀκριβῆς, παρατηρητὴς ἄοκνος, πολλάκις ἔδωκε συμβουλὰς εἰς πεπαιδευμένους ἐκτιμῶντας οὐκ ὀλίγον τὰ φῶτα καὶ τὰς συμβουλὰς του.

Ἐδημοσίευσε διάφορα συγγράμματα ἀστρονομικὰ, μετὰ τῶν ὁποίων τοὺς τόμους τῶν *Connaissances des temps*, ἀπὸ τοῦ 1786 μέχρι τοῦ 1794.

Ἀπεθίωσεν ἐν Ἰσπανίᾳ τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1805.

29

Μέσημερος Φραγκίσκος Ἀντώνιος (α) Ἰατρὸς ἀποθανασθεὶς ἕνεκα τῆς ἀνακαλύψεώς του τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ. Ἐγεννήθη τῇ 23 Μαΐου 1734 ἐν Ἰτζμόγκ τῆς ἀνω Σερβίας, ἐνθα διέμενον ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅστις ἦτο δασοφύλαξ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντίας.

Τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἔκαμεν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης· εἶτα χάριν ἀσκήσεως ἐπειράθη νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀσθενείας διὰ τοῦ μαγνήτου, καὶ ἐπέτυχε πληρῆστατα.

Περὶ τὸ 1778 μετέβη εἰς Παρισίους, ὅπου ἔγραψε τὰ *Απομνημονεύματά του περὶ τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ*.

Ἀλλ' εἶτε ἕνεκα ἀμαθείας, εἶτε ἕνεκα χαμερπῶν ἐνεργειῶν, οὐδεὶς ἔδωκε πίστιν εἰς τὴν ἀνακάλυψίν του, καὶ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν κατηγορήθη ἐπὶ ἀγυρτείας.

Ἡ κυβέρνησις τῷ προσέφερε 20,000 φράγκων διὰ τὸ μυστικόν του, ἀλλ' αὐτὸς ἀπέριψε τὴν προσφορὰν.

Ἡ μεγάλη συγκίνησις τοῦ κοινῶν ἡ παραχθεῖσα ἐκ τῶν πειραμάτων του, ὑπεχρέωσε τὴν κυβέρνησιν νὰ συστήσῃ ἐπιστημονικὴν ἐπιτροπὴν ἵνα ἐξετάσῃ τὴν νέαν τῆς θεραπείας του μέθοδον. Ἀλλὰ κατὰ κακὴν τύχην ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς ἦτο διὰ τὸν Μέσημερον δυσμενής.

Τότε ἀνεχώρησεν εἰς Ἀγγλίαν, ἀφ' ὅπου μετέβη εἰς Γερμανίαν, καὶ τέλος εἰς Σουηδίαν.

Ἐνταῦθα ὁ μέγας ἀνὴρ ἐτελεύτησε τῇ 5 Μαρτίου 1815, τεθλιμμένος, χωρὶς νὰ ἰδῇ τὸν θρίαμβον τῆς ἀξιοθαυμάστου αὐτοῦ ἐφευρέσεως.

(α) Mesmer.

Δακούζας Νικόλαος (α). Καρδινάλιος. Εἰς τῶν ἐνδοξωτέρων ἐπιστημόνων τοῦ αἰῶνός του, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1401 ἐν τῷ χωρίῳ di Cuza ἐπὶ τοῦ Μοζέλλα, ὑπὸ πτωχῶν ἀλιέων.

Διηγούνται ὅτι παιδιόθεν ἐξέπληττεν ἐπὶ τοσοῦτον διὰ τῶν εὐρεστάτων αὐτοῦ ἀπαντήσεων εὐγενῆ τινα κύριον συμπατριώτην του, ὥστε οὗτος ἀπεφάσισε νὰ τὸν προστατεύσῃ καὶ νὰ παρῆξῃ αὐτῷ τὰ μέσα τῆς μορφώσεώς του.

Ἐφοίτησεν ἐν ταῖς ὀνομαστοτέροις ἀκαδημίαις τῆς Ἰταλίας καὶ Γερμανίας, καὶ εἰκοσιδιετῆς ἔλαβεν ἐν Παδοῦᾳ τὸ δίπλωμα διδάκτορος τοῦ Κανονικοῦ δικαίου.

Ἦτο ἄριστος μαθηματικὸς, νομικὸς καὶ θεολόγος· κάτοχος δὲ τῆς Ἑλληνικῆς, Ἑβραϊκῆς καὶ Λατινικῆς.

Διὰ τῆς μεγάλης του εὐγλωττίας ἐν τῷ συνεδρίῳ τῆς Βασιλείας (1441), ἐπέτυχε τὴν προστασίαν τοῦ Πάπα Εὐγενείου Δ', ὅστις ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς Γαλλίαν ὡς ἀποστολικὸν Πρέσβυν.

Ὁ Νικόλαος Ε' τὸν ἐχειροτόνησε Καρδινάλιον (1448), δωρήσας αὐτῷ τὴν ἐπισκοπίαν τοῦ Βοζίξεν καὶ τοῦ Τυρόλου.

Ἐξέδωκε διάφορα ἱστορικὰ καὶ θεολογικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς τὸ μνημῆς ἄξιον «Ἡ καθολικὴ συμφωνία» ὅπερ ἠξιώθη τῶν ἐπαίνων τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου.

Ἐγράψε πρὸς δε διατριβὴν ἀπερὶ τῆς κινήσεως τῆς γῆς, ἔργον ἀξιόλογον καὶ πλήρες ὁρθοτάτων συλλογισμῶν. Ἀπέθανε τὸν αὐγουστον τοῦ 1464.

31

Παλεστρίνης Ἰωάννης (β). Μέγας μουσικοδιδάσκαλος καὶ ἀναμορφωτὴς τῆς μουσικῆς, γεννηθεὶς ἐν Παλεστρίνῃ, πόλει τοῦ Παπικοῦ κράτους, ὑπὸ γονέων ὀπωροπωλῶν, περὶ τὸ 1504.

Προσελήφθη κατ' ἀρχὰς ψάλτης ἐν τινὶ ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥώμης· μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἐγένεον εἰς τῶν πλέον διακεκριμένων μαθητῶν τοῦ περιφήμου Goudimes.

Τῷ 1551 ἐγένεον ἐκκλησιαστικὸς διδάσκα-

(α) Da Cusa.

(β) Palestrinis.

λος ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν Βατικάνῳ, καὶ πρῶτος οὗτος ἔφερε τὸν ἀνωτέρω τίτλον.

Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐδημοσίευσεν πέντε μελοποιηθέντας λειτουργίας, ἃς ἀφίερωσε πρὸς τὸν Πάπαν Ἰούλιον Γ'.

Τὸ ἔργον τοῦ τοῦτο ἐπεκροτήθη παρ' ὄλων, διὰ τὴν βαθεῖαν τῆς τέχνης γνώσιν ἣτις ἐν αὐτῷ διαφαίνεται.

Τὸ ἀποθανάτισαν τὸ ὄνομά του ἔργον εἶναι τὸ ἐπιγραφὴν ἐπιπλήξεις, ἐνθα διαλάμπουσι, σαφήνεια, γλαφυρότης, καὶ μεγαλοπρεπῆς ἀπλότης.

Εἶναι ἀξιοθαύμαστος πρὸς δε ἡ λειτουργία του ἡ ἀφιερωθείσα εἰς τὸν Πάπαν Μάρκελλον, ἣτις καὶ ἔφερεν αὐτῷ τὸ εἰσόδημα συντάξεως μηνιαίας ἐκ τριῶν σκούδων!

Εἰσελθὼν πάλιν ὡς διδάσκαλος εἰς τὸ Βατικάνον τῷ 1571, ἔμεινεν ἐκεῖ ὡς τοιοῦτος μέγχι τοῦ θανάτου του, ἐπισυμβάντος τῷ 1594. Ἐπὶ τοῦ μνήματός του ἐτίθη ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή: «*Joannes Petrus Aloysius, Musicae Princeps*». Ἦτοι: Ἰωάννης Πέτρος Ἀλοΐσιος, πρίγκιψ τῆς Μουσικῆς. Καὶ ὄντως ἦτο ἄξιος νὰ ὀνομάζηται κεφαλὴ τῆς μεγάλης Ῥωμαϊκῆς Σχολῆς.

32

Νολλὲτ Ἀββᾶς Ἰωάννης Ἀντώνιος (α). Υἱὸς ἀπλοῦ γεωργοῦ, γεννηθεὶς περὶ τὸ 1700 ἐν Πιμπρὲ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νοῦόν.

Ὁ Νολλὲτ εἶναι ὁ συγγραφεὺς τοῦ πρώτου ἐγχειριδίου τῆς φυσικῆς, ὅπερ εἶναι ἄξιον μνείας διὰ τὴν φιλολογικὴν του ἀξίαν.

Ὁ Νολλὲτ ἐνηγαλίσθη προίμως τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ἀλλ' ἅμα ἔγεινε διάκονος, ἐπεδόθη ὀλοψύχως εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φυσικῆς.

Πρῶτος αὐτὸς ἐξέθηκε καὶ ἀνέπτυξε τὴν περὶ φωτὸς θεωρίαν τοῦ Νεύτωνος, καὶ καθέλιξε τὴν ἔδραν τῆς πειραματικῆς φυσικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ πυροβολικοῦ Δελαφέρ.

Ἐκτός τοῦ ἀνωτέρω περὶ φυσικῆς συγγράμματος, ἐξέδωκεν ἐγχειρίδιον ἐπιγραφόμενον, «*Πειραματικὴ τέχνη*», διάφορα φυλλάδια καὶ ἄρθρα ποικίλα, ἀφορῶντα τὸν ἠλεκτρισμόν.

Ἐτελεύτησεν ἐν Παρισίοις τῇ 24 Ἀπριλίου 1770.

(α) Nollet.

33

Πεσαντρέ (α). Ἐνδοξος ποιητὴς τῆς Γαλλίας, γεννηθεὶς ἐν Τολώσῃ ὑπὸ τινος τεχνίτου κατὰ τὸ 1638.

Ἐπιδοθεὶς εἰς τὰ γράμματα, ἀνευ τῆς βοηθείας διδασκάλων, οὐς ἡ πενιχρά του θέσις δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ προσλάβῃ, ἐπροτίμησε τὴν Λατινικὴν καὶ Γαλλικὴν ποιήσιν.

Ἐγραψεν ἀξιόλογα ποιήματα εἰς ἀμφοτέρας τὰς γλώσσας ταύτας, καὶ νέος εἰσέτι, ἐξέδωκε τὴν πρώτην αὐτοῦ Τραγωδίαν «*Γέτα*», ἣτις ἐπεκροτήθη παρ' ὄλων.

Ἀκολουθῶς ἔγραψε, τὴν *θυλίαν* τοῦ Ἀβραάμ, τὸν *Ἰωσήφ παλωόμενον*, καὶ τὸ *θάνατον* τοῦ *Νέεωνος*.

Διηγούνται περὶ τῆς τελευταίας τραγωδίας τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον, ἄξιον ὄντως ἰδιαιτέρας μνείας.

Ὁ Πεσαντρέ συνείθιζε νὰ γράφῃ τὰ πλεῖστον τῶν ἔργων του εἰς τὰ καπηλεῖα. Ἡμέραν τινα ἐξερχόμενος ἀπὸ τινος τοιοῦτου, λησμονήσεν ἐπὶ μιᾷ τραπέζης τεμάχιον χάρτου ἐρ' οὗ εἶχε γράψῃ, ἀνεταῦθα θέλει φονεῦθῃ ὁ βασιλεὺς. Ὁ κύριος τοῦ καπηλείου, τρομάξας ἐκ τῶν λέξεων τούτων, καὶ φοβούμενος δυστύχημά τι, κατήγγειλε τὸν ποιητὴν εἰς τὰς ἀρχάς, ὅστις καὶ πάραυτα συνελήφθη.

Εὐτυχῶς ἡ ὑπόθεσις ἐδικάσθη, καὶ ἡ διευκρίνισις τοῦ πράγματος ἐπήνεγκε τὴν γενικὴν εὐθυμίαν.

Ἀπεβίωσεν ὁ Πεσαντρέ ἐν Παρισίοις τῷ 1709.

34

Περιέρ Καζιμίρος (β). Ἐγεννήθη ἐν Γρενόβλῃ τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1777, ὑπὸ γονέων ποταπῶν καὶ κατέστη εἰς τὴν μεγαλειτέρας ἐπιτροπῆς ὑπουργῶν τῶν διαπρεψάντων ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830.

Τὴν πρώτην ἐκπαίδευσιν ἔλαβεν ἐν Λυών· εἶτα μετέβη εἰς Παρισίους, ὅπου ἠδυνήθη νὰ μεβέζη εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐπεδόθη εἰς τὰ πολιτικὰ ἐν μέσῳ τῶν φρικωδῶν ἐκείνων τοῦ λαοῦ ταραχῶν.

Καταταχθεὶς τῷ 1798 εἰς τὸ σῶμα τῶν Μηχανικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς Ἰταλίας, διεκρίθη

(α) Pechastre.

(β) Périer.

πρὸ πάντων ὑπὸ τὴν Μαντούην καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐκστρατείαις.

Μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 1815 ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐδημοσίευσεν τρεῖς πολιτικὰς διατριβάς καταστησάσας γνωστὸν τ' ὄνομά του.

Ἡ πολιτικὴ του ἦν καθαρῶς συνταγματικὴ, καὶ ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνανέωσιν τῶν ἀρχαίων καταχρήσεων, πρὸς ἃς εφαινετο ὠθουμένη ἡ κυβέρνησις τῶν Βουρβόνων.

Ἐκλεχθεὶς Πληρεξούσιος τῷ 1824, ἔλαβεν ἔδραν εἰς τὴν πτέρυγα τῆς ἀντιδράσεως καὶ διεξήγαγε μέγαν καὶ πεισματώδη ἀγῶνα μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Βιλλέτ, ἕνεκα τοῦ ὁποῦ ἐξελέχθη ἐκ νέου τῷ 1827 καὶ 1831.

Κατὰ τὰς σπουδαίας ἡμέρας τοῦ Ἰουλίου ὁ Περιέρ ἐνηγαλίσθη τὴν μερίδα τοῦ λαοῦ. Ἐπέτυχε νὰ κατευνάσῃ τὴν μανίαν τοῦ ὄχλου διὰ τῆς εὐγλωττίας του, καὶ ἕνεκα αὐτοῦ πολλὰ θύματα ἐσώθησαν.

Ἐγένετο πρόεδρος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος, καὶ ἀκολουθῶς πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, θέσιν ἣν ἐδέχθη μὲ μόνον τὸν σκοπὸν νὰ σώσῃ τὴν Γαλλίαν ἀπὸ νέας δυστυχήματα. Ὁ Περιέρ ἦτο ὁ διατάξας τὴν ἐντελὴν κατὰ τῶν Ὀλλανδῶν ἐκστρατείαν, οἵτινες εἶχον λεηλατήσῃ τὸ Βέλγιον.

Κατὰ τὴν πτώσιν τῆς Βασσαραβίας ἐρεθισμὸς τοῦ ὄχλου ἠπέλει τὴν ζωὴν τοῦ στρατηγοῦ Σεβαστιάνη, ἣν ἔσωσεν ὁ Περιέρ διὰ τοῦ θάρρους του καὶ τῆς ἡρωικῆς του σταθερότητος.

Ὁ ἐνδοξος οὗτος ἀνὴρ, ὅστις τοσαύτας προσήνεγκε τῇ πατρίδι του ἐκδουλεύσεις, ἀπέθανεν ὑπὸ χολέρας ἐν Παρισίοις τῇ 6 Ἀπριλίου 1832.

Ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ἀναπαύεται εἰς τὸ νεκροταφεῖον Λασαί, καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του οἱ συμπολιταὶ του ἀνήγειρον μεγαλοπρεπῆς μαυσωλεῖον.

35

Περούτσης Βαλδάσσαρ (α). Διάσημος ζωγράφος, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης, γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Βαλδάσσαρ ὁ ἐκ Σιέννης· ἐγεννήθη ἐν Ἀτσιαγιάνῳ ὑπὸ γονέων πνευστῶν περὶ τὸ 1481.

Νεαρὸς καὶ στερούμενος τῶν μέσων, ἐπορεύθη

(α) Peruzzi.

εἰς Ῥώμην, ἐνθα ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μεγάλων ἔργων τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἐν μικρῷ διαστήματι χρόνου κατέστη ἱεροφάντης τῶν τριῶν ἀδελφῶν τεχνῶν.

Ὁ Περούτσης πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ὁ ἐφευρέτης τῶν θεατρικῶν σκηνῶν, καθόσον αἱ πρῶται σκηναὶ ἐζωγραφήθησαν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν παράστασιν τῆς *Καλαθρίας*, κωμωδίας τοῦ Καρδινάλιου τῆς Βιβέιενης.

Ὡς ἀρχιτέκτων κατεσκεύασε τὸ ἐξάσιον μαυσωλεῖον τοῦ Ἀλεξάνδρου ΣΤ', τὸ μέγαρον τῶν Πριγκίπων Κίγκη καὶ διάφορα ἄλλα ἀξιοθαύμαστα ἔργα.

Ἡ ζωγραφικὴ του μεγαλοφυΐα δύναται νὰ διακριθῇ εὐκόλως εἰς τὰς δύο λαμπρὰς εἰκόνας τὰς παριστώσας, τὴν *προσκύνησιν τῶν μάγων*, καὶ τὴν *Θεοτόκον καλύπτουσαν δι' ὀδύνης τὸν κοῖμ' ἄνδρα Ἰησοῦν*. Ἡ τελευταία κοσμεῖ σήμερον τὸ Μουσεῖον τῶν Παρισίων.

Ἐτελεύτησεν ὁ Περούτσης τῷ 1536.

36

Πινέλλης Βαρθολομαῖος (α). Μέγας γλύπτης τῆς Ἰταλίας, υἱὸς ἀπλουστάτου ἐκμαγαματοῦργου, ἐγεννήθη ἐν Ῥώμῃ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1781.

Παιδιόθεν, παιδιάς χάριν, ἐμιμῆτο θαυμασίως τὰ χονδροειδῆ τοῦ πατρὸς του ἔργα καὶ ἐντεῦθεν κατεδείκνυε τὴν μεγαλοφυΐαν του, καὶ τὸ ὕψος εἰς ὃ ἤρθε φθάσει ποτέ.

Προστατευθεὶς ὑπὸ τινος Ἀββᾶ Λεβιτζάρη τῆς Βολωνίας, ἐσπούδασε τὴν ἰχνογραφίαν καὶ γλυπτικὴν καὶ ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν τέχνην, κατασκευάσας τὰ μεγάλα ἔργα, ἅπερ ἦσαν ἐφάμιλλα μὲ ἐκεῖνα τῶν μεγάλων Ἰταλῶν τῶν παρελθόντων αἰώνων.

Τὸ 1809, ἐδημοσίευσεν θαυμασίαν συλλογὴν τῶν ἡθῶν τῆς Ῥώμης καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς, ἣς ἕνεκα ἀπέκτισε τὴν προστασίαν καὶ ἀγάπην τοῦ καλλιτέχνου Κάϊσερμαν.

Ἀλλὰ τὸ ἔργον ὅπερ διαιώνισε τὸ ὄνομά του, ἦν ἡ εἰκονογράφισις τῶν «*ἱστορικῶν πράξεων* τῆς Ῥώμης».

Μετὰ τοῦτο, εἰκονογράφησε τὸν *Μαριώδη Ὀρλάνδον*, τὸν *Τηλέμαχον*, τὴν *Αἰνείαδα* καὶ τὴν *Θείαν Κωμωδίαν*, ἔργα ἐξομοιοῦντα αὐτὸν μὲ τοὺς Μόργεν καὶ Γόσκους.

Ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1835.

(α) Pinelli.

37.

Ὁ ἐκ Καραβάγκιου Πολύδωρος. — Ἐγεν-
νήθη ἐν Καραβαγκίῳ, κωμοπόλει τῆς Λουβαρ-
δίας, τῷ 1495.

Τὰ πρῶτα τῆς νεότητός του ἔτη, διήλθε με-
ερχόμενος τὸν βοήθον κτίστου (πηλοφόρος). Εἶτα
ἐχρημάτισεν ὑπηρετῆς ζωγράφου.

Ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν
ἔρωτος, ἐπεδόθη ὄλως εἰς αὐτὴν, καὶ λέγεται
ὅτι τὰς νύκτας ὀλοκλήρους τοῦ χιμῶνος δι-
ήνυεν ἐργαζόμενος.

Οὕτω μεταξὺ τῆς ἀγωνίας καὶ τῶν στερή-
σεων, ἐπεραίωσε τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, ὅπερ
ἀνέδειξεν αὐτὸν διάσημον ζωγράφον.

Τὰ ἔργα του εἰσὶν ἀξιοθαύμαστα διὰ τὴν δύ-
ναμιν τῆς ἐκφράσεως καὶ τὸ ζωρὸν τοῦ χρωμα-
τισμοῦ, καὶ τοὶ δὲ ὀλίγιστα, διατηροῦνται εἰς-
ἔτι ἐν τοῖς Μουσείοις τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν
Παρισίων.

Ἀπέθανεν ἐν Μεσσηνίᾳ τῷ 1513.

38.

Πιτζάρος Φραγκίσκος. (α) Ἐγεννήθη τὸ 1475
ἐν Φρουτιέλλῳ τῆς Ἑστρεμαδούρας. Ἦτο δὲ
νόθος υἱὸς εὐγενοῦς, ἐγκαταλειμμένος καὶ οὐδὲ
κἂν ἀνάγκωσιν γνωρίζων.

Καθὰ διηγοῦνται, κατὰ τὴν νεότητά του κα-
τεγείνετο ἐπιστατῶν τὰ ποιμνία τοῦ πατρὸς
του εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Μετὰ ταῦτα, βαρυνθεὶς τὸν βίον ἐκεῖνον, οὐ-
δόλως συμβιβάζομενον μὲ τὰς κλίσεις του, ἀ-
πῆλθεν εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου ἐνηγκαλίσθη τὸ
στάδιον τῶν ὄπλων.

Ζηλεύσας τὸν Νούγκες Βαλθὸν διὰ τὴν ἀνα-
κάλυψιν του τῆς θαλάσσης τοῦ Νότου, ἀπεφά-
σισε νὰ κατακτήσῃ τὸ Περού.

Ἀνεχώρησε τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1521 ἐκ
Παναμᾶ, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διέγου δ' Ἀλ-
μάγρου, καὶ ἀνεκάλυψε τὴν παραλίαν τῆς Πε-
ρουβιανῆς Αὐτοκρατορίας· ἀλλ' ἠναγκάσθη εἶτα
νὰ προσδράμῃ εἰς τὸν Κάρολον Ε'. ὅπως ἐπι-
τύχῃ τὰ μέσα ὧν ἐστέρειτο, ἵνα ἐξακολουθήσῃ
τὰς ἐρεῦνας του.

Ἐπέτυχε παρ' αὐτοῦ τρία πλοῖα· ἐκίνησε
τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1531 πρὸς τὴν νῆσον τῆς

(2) Pizarro

Πούνας καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν μετὰ πεισματώδη
τῶν Ἰθαγενῶν ἀντίστασιν.

Εὐθὺς μετὰ τοῦτο ἐνίκησε τακτικὸν στρατὸν
περιμένοντα αὐτὸν ὅπως τὸν προσβάλῃ ἐν Κα-
ζαμάρα καὶ ἠχμαλώτισεν αὐτὸν τὸν Αὐτο-
κράτορα, ὃν ἀκολούθως ἐτιμώρησε μὲ θάνατον.

Μετὰ τοιαύτην νίκην ἐλάω εὐκόλως τὸ Πε-
ρού, εὐρῶν μικρὰν μὲν ὑπὸ τῶν Ἰθαγενῶν ἀν-
τίστασιν.

Κακὸν ὅμως ἐστάθη τὸ τέλος του. Τυφλωθεὶς
ὑπὸ τῶν τιμῶν καὶ τῆς ἰσχύος, ἐτυράννησε καὶ
ἐπίεσε τοὺς συντρόφους του, οἵτινες τὸν ἐφό-
νευσαν τῷ 1541.

39

Πίκλερ Ἰωάννης. (α) Διάσημος γλύπτης λί-
θων σκληρῶν· εἶδε τὸ φῶς ἐν Νεαπόλει τῷ
1734.

Ὁ πατὴρ του, μετριώτατος ξυλογράφος, ἐ-
πειράθη νὰ τὸν γυμνάσῃ εἰς τὴν τέχνην του,
ἀλλ' ὁ νεαρὸς Ἰωάννης, αἰσθανόμενος ὅτι ὁ προ-
ορισμὸς του ἐκάλει αὐτὸν ἀλλαγῶν, ἠθέλησε νὰ
σπουδάσῃ ἰχνογραφίαν ὑπὸ διασήμου διδασκάλου.

Εἰς Ἡρακλῆς, νικητῆς τοῦ Νεμεαίου Λέον-
τος, ἐδόξατο τ' ὄνομά του καὶ κατέστησεν αὐ-
τὸν ἄξιον τῆς προστασίας τοῦ Ἰωσήφ Β', ὅστις
ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς Βιέννην μὲ πλουσίας προσ-
φοράς.

Ὁ Πίκλερ ἀπέριψε μετριοφρόνως τὴν τιμὴν,
ἀποφασισμένος νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Ῥώμῃ, ὅ-
πως τελειοποιηθῇ εἰς τὴν τέχνην του.

Ἐγκατέλιπε μεγάλην ποσότητα ἀγαλμάτων
περικουσμοῦντων τὰ πρῶτιστα τῶν μουσείων.

Ἀπέθανε δὲ τῷ 25 Ἰαννουαρίου 1791.

Ἡ προτομὴ τοῦ διασήμου τούτου καλλιτέ-
χνου εὐρίσκεται εἰς τὸ Πάνθειον.

40

Κινὸλτ Φίλιππος. (β) Λυρικὸς ποιητῆς γάλλου,
γεννηθεὶς περὶ τὸ 1635 ὑπὸ πτωχοῦ ἀρ-
τοπώλου.

Δεκαπενταετής, ἐδημοσίευσεν διαφόρους δρα-
ματικὰς συγγραφαί, ἐν αἷς τὴν κωμωδίαν ἐπι-
γραφομένην οἱ Ἀντερασταί, ἐπιτυχοῦσαν θαυ-
μασίως.

(*) Piskler

(β). Quinault.

Εἶτα, διαδοχικῶς, ἐξέδωκε τὸν Ἀδιάκρτον
ἔραττην, τὴν Κωμωδὴν ἀνευ κωμοῦ, τὸν
Θάνατον τοῦ Κύρου καὶ τὸν Ἀστρὶ Λίην, τρα-
γωδίαν γενικῶς αποθαυμασθεῖσαν.

Ἀλλὰ πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἦσαν αἱ ἀπαρ-
χαι τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Κινὸλτ. Ἐπεδόθη
αὐτὸς ἀνευδότως εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἔργων
τῶν μεγάλων συγγραφέων.

Ἐγραψεν ἀκολούθως τὴν Ἐρωτότροπον μη-
τέρα καὶ τὴν Ἀρμίδα, ὅπερ ἐστὶ τὸ διασημετε-
ρον ἔργον του.

Ὁ Κινὸλτ ἐθεωρήθη ἐν Γαλλίᾳ ὡς ὁ πατὴρ
καὶ τὸ πρότυπον τῆς λυρικῆς τραγωδίας.

Ἀπέθανε τῷ 26 Νοεμβρίου 1688.

("Ἐπεταὶ τὸ τέλος.)

Α. Σ. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΔΙΚΩΝ ΤΟΥ Α. ΦΟΥΚΕ.

Ἡ δίκη τοῦ Λαβαλλέτ, τῆς Κυρίας Λα-
βαλλέτ καὶ τῶν τριῶν Ἀγγλων (1815—
1819).

(Μετάρρασις Α. ΕΡΑΜ.)

(συνέχεια· ἴδε φυλλ. 10').

Ὁ Λαβαλλέτ ἐπαύθη φυσικῶς παρὰ τῶν
Βουρβόνων, οἵτινες ἀντεκατέστησαν αὐτὸν δι'
ἐνὸς ἀναξίου, τοῦ κόμητος Antoine François
Cland Ferrand.

Γεννηθεὶς ἐν ἔτει 1754 ἐξ οἰκογενείας ἀνη-
κούσης εἰς τὸν δικαστικὸν κόσμον, ὁ Ferrand
δεκαοκταετῆς ὦν μόνον, χάριν τῆς περιουσίας
καὶ τῆς καταγωγῆς του, ὑπῆρξε σύμβουλος ἐν
τῇ ἐπιτροπῇ τοῦ κοινοβουλίου τῶν Παρισίων.
Πετροικισμένος ὑπὸ τοῦ ἐνστίκτου τῆς ἀτομι-
κῆς συντηρήσεως, ὅπερ δὲν τὸν ἐγκατέλιπε πο-
σῶς, ὁ Ferrand μετηνάστευσεν ἐκ τῶν πρῶ-
των, ὅποτε ὀλίγοι εὐγενεῖς ἢ πρίγκηπες ἐσέ-
φθησαν νὰ τὸ πράξωσιν, ἐν ἔτει 1789. Ἀπαξ
εἰς ἀσφαλὲς μέρος εὐρεθεὶς ἀφῆκεν ἐλευθέραν
τὴν ἐκδήλωσιν τῶν βασιλικῶν αὐτοῦ φρονημά-
των διὰ πλήθους ἀνοήτων ἄρθρων. Γενόμενος
δεκτὸς ἐν τῷ συμβουλίῳ τοῦ πρίγκηπος Co-
polé, μετέπειτα ἐν τῷ μεγάλῳ συμβουλίῳ
τῆς βασιλείας, διὰ μόνης τῆς πρωΐμου φρονή-

σεώς του ἐγένετο εἰς τῶν φανατικωτέρων βα-
σιλοφρόνων.

Ἐν ἔτει 1802, ὅταν ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρ-
νησις ἤνοιξεν ὄλας ἐλευθέρως τὰς ὑφες τῆς
Γαλλίας, ὁ Ferrand ἐπανήλθεν, ἀλλ' οὐχὶ ἀνευ
τῆς ἀδείας τοῦ βασιλέως. Βοηθούμενος ὑπὸ τῆς
ἀνικανότητος καὶ ἀμαθείας του ἠδυνήθη νὰ συ-
νομώσῃ ἀνευ κινδύνου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀφόδως·
καὶ ὅταν ἡ παρουσία τῶν στρατιωτῶν τῆς ἰε-
ρᾶς Συμμαχίας τὸν ἐνεθάρρυνεν, ἦτο μέλος τοῦ
βασιλικοῦ ἐκείνου κομητάτου, ὅπερ πρῶτον
ἐπρόφερε πρὸς γενικὸν θαυμασμὸν τῆς Γαλλίας
τὸ ὄνομα τῶν Βουρβόνων.

Ἀνταμειφθεὶς διὰ τὴν τοσαύτην του ἀφοσίω-
σιν καὶ θάρρος, διὰ θέσεως ὑπουργοῦ καὶ διὰ τοῦ
διορισμοῦ του εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν
ταχυδρομείων, ὁ Ferrand πρὸς τοὺς ἄλλοις
ἦτο καὶ εἰς τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἐπιφορτισμένων
νὰ προετοιμάσωσι τὸ σύνταγμα. Ὁ παλαιὸς
σύμβουλος τῶν ἐπιτροπῶν ἐπίστευσεν, ὅτι τὸ
παρὰχωρούμενον τοῦτο σύνταγμα ἤθελε γίνεαι
δεκτὸν, ἤρκει μόνον νὰ συζητηθῇ ἐν τῷ Κοινο-
βουλίῳ, διότι εἶχε πεποιθήσιν εἰσέτι εἰς τὸ Κοι-
νοβούλιον τοσαύτην, ὥστε καὶ ἐδημοσίευσεν
ὑπὸ τὸν τίτλον — Διαμαρτύρησις τοῦ Κοινο-
βουλίου τῶν Παρισίων — ἀνώνομόν τι ἄρθρον,
τὸ ὅποιον ἐσπευσεν ἀμέσως νὰ διαψεύσῃ, ἀμα
ὁ Lanjuinais τῷ εἶχε καταδείξει τὰς ἐν αὐ-
τῷ κινδυνώδεις ἀνοησίας.

Μέλος τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἐξετάσεως τῶν ἀ-
ναφορῶν τῶν ἀφορωσῶν τὴν ἀπόδοσιν τῶν μὴ
πωληθέντων κτημάτων τῶν μεταναστατῶν, ὁ
Ferrand, παρουσιάσε κατὰ τὸν Σεπτέμβριον
τοῦ 1814, νομοσχέδιον περὶ τοῦ ἀντικειμένου
τούτου. Εἰς τὰς παρατηρήσεις του ἐν τῷ νο-
μοσχεδίῳ τούτῳ, ἔγραψε τὴν ἀνόητον ἐκείνην
φράσιν περὶ τῶν βασιλικῶν τῆς δεξιᾶς πτέρυ-
γος, ἧτις ἐπλήρως χαρᾶς ἐν τῷ παλατίῳ του
τῆς νήσου Ἐλβας τὸν Ναπολέοντα, πάντοτε
προσεκτικὸν καὶ ἀριθμοῦντα μετ' ἐλπίδων ἀν-
ζανουσῶν τὰ λάθη τῶν ἐχθρῶν του (1).

(1) Ὁφείλομεν ν' ἀναφέρωμεν ἐν τούτῳ χάριν
τοῦ συγγραφέως τὴν περίφημον ταύτην φράσιν, διότι
ἔχει σχέσιν μὲ τὴν δίκην. Ἴδου αὕτη. Εἶναι γνωστὸν
ὅτι οἱ αὐτόχθονες ὡς καὶ οἱ μετανάσται ἤχοντο πά-
ση δυνάμει εὐτυχῆ τινα μεταβολὴν τῶν πραγμάτων.
καίτοι, μὴ τολμῶντες εἰσέτι νὰ ἐλπίζωσιν εἰς αὐτήν.
Καταπεπονημένοι ὑπὸ τῶν δυστυχῶν καὶ ταραχῶν
πάντες ἦσαν διατεθειμένοι οὕτω, πάντες εἶχον κατα-

Ούτος είναι ο νοήμων και γενναίος εκείνος εφευρετής των *καθαρών*, των *ήμικαθάρων* και των *ἀκαθάρτων*, τὸν ὁποῖον ὁ Λαβαλλέτ εὔρεν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ταχυδρομείου τὴν πρώτην τῆς 20 Μαρτίου, ἐπιθυμοῦντα νὰ μεταναστεύσῃ τὸ ταχύτερον. Ὅταν διὰ ψοφοδῶν ἀποκτήσῃ ὁ Ferrand τέλος ἔλαβε τὴν ἄδειαν ταύτην, ἄνευ τῆς ὁποίας ἐπίστευεν ὅτι ἡ ζωὴ του διακινδυνεύει, μετέβη εἰς Orleans, ἐγκαθιδρύθη εἰρηνικῶς εἰς τὸ κτήμα του, ὅπερ εἶχε πλησίον τῆς πόλεως ταύτης, καὶ δὲν ἐπανῆλθε πλησίον τῶν ἀγαπητῶν κυρίων του, εἰμὴ ὅταν εἶδεν αὐτοὺς ἐν ἀσφαλείᾳ.

Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τώρα ὅ,τι ὑστερώτερον ὁ Λαβαλλέτ λέγει, ἢ ὅ,τι θὰ εἴπωσιν οἱ οἰλοὶ του περὶ τῆς ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ ταχυδρομείου τὴν 20 Μαρτίου γενομένης ἐπαναστάσεως;

Ἄν ἀκούσῃ τις τὸν Λαβαλλέτ ἤθελε νομίσει ὅτι ἦτο ὅλως τυχαία ἡ συνέπεια τοῦ γεγονότος τῆς μετὰ τοῦ Σεβαστιάνου συναντήσεως του, καὶ ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην μετὰβασίς του εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. Μετέβη ὅπως λάβῃ πληροφορίας καὶ ἐπανερχόμενος οἴκαδε ἤθελεν ἀρκεσθῆναι νὰ γράψῃ εἰς Φοντενεβλώ ζητῶν τοῦ Αὐτοκράτορος διαταγὰς διὰ τὸ ἐγκαταλειφθῆναι ταχυδρομεῖον. Τὸ εἶδος τῆς ἀδείας τῆς ζητηθείσης παρὰ τοῦ κόμητος Ferrand, δὲν ἤθελε δώσῃ, εἰμὴ ὡς ἰδιώτης, ὅπως ἀπαλλαγῇ τῶν ἀπαιτήσεών του, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τὴν χρῆσιν, ἣν ἠδύναντο νὰ κάμωσιν αὐτῆς· τέλος ὁ Κύριος Vaulabelle πιστεύει ὅτι ὁ Λαβαλλέτ ὑπὸ τῶν παλαιῶν τμηματάρχων του ἠναγκάσθη ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἐγένοντο οὕτω

τῆσαι φρονούντες τὰ αὐτὰ, οἱ μὲν κατ' εὐθεῖαν βαίνοντες χωρὶς ποτὲ νὰ παρεκκλίνωσιν, οἱ δὲ διερχόμενοι κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἦτοσαν ἀπάσαι τὰς ἐπαναστατικὰς φάσεις ἐν αἷς εὐρέθησαν.

Βλέπει τις καλῶς ὅτι τὸ ἐξαιρετικὸν πνεῦμα τῆς τοιαύτης ἐποχῆς καὶ ὀρθοκείας δὲν εἶναι πονηρία καὶ ὅτι ὅλα τὰ κόμματα ἔχουσι τοὺς ἀνθρώπους τῆς παρμονῆς των καὶ ἐκείνους τῆς ἐπαύριον.

Ὁ Κύριος Κόμης Ferrand, διὰ νὰ παύσωμεν νὰ ὀμιλῶμεν περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὑπῆρξεν ἀργότερον Γερουσιαστὴς τῆς Γαλλίας, καὶ θέλουσι τὸ πιστεύσει; μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας! Εἶναι ὅμως ἀληθές ὅτι διορίσθη παρὰ τοῦ βασιλέως, ἵνα διοργανισθῇ τὴν Ἀκαδημίαν ἐν ἔτει 1816.

καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων ἐξάγεται ὅτι τὰ πράγματα συνέβησαν ἄλλως ἢ ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν καὶ ὡς ἦτο φυσικὸν καὶ ἀναγκαῖον νὰ συμβῶσιν. Ὁ Λαβαλλέτ ὄφειλε χάριν τῆς ὑποθέσεώς του νὰ εἴπῃ τὰ ἐναντία καὶ ἀργότερον αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰ διαψεύσῃ. Ἄλλ' ὁ ὀρθὸς λόγος τὰ διαψεύδει. Ἄπαξ εἰσέτι ἦτο ταυτισμένος μετὰ τὴν μεγάλην ταύτην ὑπηρεσίαν. Οὐδεὶς ἕτερος ἢ αὐτὸς ἠδύναντο νὰ τὴν διεξαγάγῃ κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν του· καὶ, καθὼς καὶ αὕτη ἡ βασιλεία, ὄφειλε διὰ ματαιίαν τυπικότητα νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐκδίχσιν, καὶ εἰς ἀρχαίως ὑπάλληλος τοῦ Αὐτοκράτορος δὲν ὄφειλε νὰ ἐγκαθιδριθῇ εἰς τὴν θέσιν του, ὅταν ἦδη ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπανήρχετο νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἰδικήν του;

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Ναπολέων ἄπαξ ἐγκαθιστάμενος εἰς τὸ Κεραμεῖον καὶ προβαίνων εἰς τὸν διοργανισμὸν τῶν γενικῶν λειτουργῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, περατώνει τὸ ἔργον τοῦτο λέγων· «δώσατε διορισμοὺς εἰς ὅλους τοὺς κυρίους τούτους, ὡς πρὸς τὸν Λαβαλλέτ δὲν ἔχει ἀνάγκην. Κατέκτησε τὸ ταχυδρομεῖον».

Ὁ Λαβαλλέτ, ὅστις διηγῆται τὸ ἀνέκδοτον εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του, προσθέτει ὅτι ὁ Ναπολέων εἶπε τοῦτο μετὰ τὸν ἥμισυ ἀστειῶν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐγγικτικόν. Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἠγάπα νὰ ὠρῶνται ἀπ' ἐαυτῶν οἱ ἄνθρωποι του.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον τὸ γεγονός, (διότι ἀπὸ τοῦ Λαβαλλέτ μανθάνομεν αὐτὸ,) ὅτι ὁ Λαβαλλέτ ἐζήτησε κατὰ τὴν αὐτὴν πρώτην τῆς 20 Μαρτίου, παρὰ τοῦ Στρατηγῶν Δεσπλ, ἀρχιδιοικητοῦ τῆς εἰρηφυλακῆς τῶν Παρισίων, ἀπόσπασμα ὅπως προστατεύσῃ τὸ ταχυδρομεῖον. Ὁ πρίγκηψ Gambacérés, τὸν ὁποῖον ὁ Λαβαλλέτ συνεβουλεύθη περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τῷ εἶπεν ὡς ἄνθρωπος φρόνιμος.

«Ἐχετε ἄδικον νὰ λάβῃτε τὴν πρωτοβουλίαν, ἀφήσατε νὰ ἔλθῃ ὁ Αὐτοκράτωρ», Δὲν δύναται τις ν' ἀρνηθῇ ἐπὶ πλέον ὅτι ὁ Λαβαλλέτ δὲν ἔλαβε κατὰ τὴν αὐτὴν πρώτην, ὡς γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων, ὅλα τὰ μέτρα ἅτινα ἠδύναντο νὰ συντείνωσιν εἰς τὴν παλινῶρθωσιν τοῦ Αὐτοκράτορος. Διέταξε τὴν κατάσχεσιν τῶν ἐφημερίδων καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων τοῦ *Moniteur*, ὅστις ἐμελλε νὰ

φέρῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας προκήρυξιν, ἀναγγέλουσαν τὰς τελευταίας πράξεις τῆς φυγούσης βασιλείας. Ἀπέστειλεν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν ταχυδρόμους, ἐπιφορτισμένους ν' ἀναγγείλωσιν τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν ἀφίξιν του εἰς τὸ Κεραμεῖον τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις ἦτο ἀκόμη καθ' ὁδόν.

Ταῦτα πάντα σήμερον ἀμερολήπτως κρινόμενα, μᾶς φαίνονται ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς θέσεως ἀφοσιωμένου θεράποντος, ὅστις βλέπει ἐπανερχόμενον τὸν Κύριόν του, τότε ὅτε ὁ θρόνος εἶναι κενός καὶ ὅλαι αἱ ζωτικαὶ δυνάμεις ὑποκύπτουσιν ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ δισταγμοῦ εἰς τὸν κύριον, ὃν πάντες προθύμως ὑποδέχονται.

Ἄλλ' ἐάν ὁ Λαβαλλέτ εἶναι δι' ὅλας τὰς πράξεις ταύτας δικαιολογημένος ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν τῆς θέσεώς του διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅμως ὅτι ἡ διαγωγή του ἤθελε λάβῃ ἄλλον χαρακτῆρα, ἐάν ἀπεδεικνύετο ὅτι ἀπὸ τοῦ 1814 μέχρι τοῦ 1815 συνέτελεσεν εἰς τὸ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Αὐτοκράτορος. Τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἡ βᾶσις τῆς δίκης. Ἄς ὑπομείνωμεν λοιπόν.

Τέλος ὑπῆρχε συνωμοσία ἐκ βοναπαρτιστικῶν κόμματος εἰς τὴν πρώτην παλινῶρθωσιν; Ὁ Λαβαλλέτ ὑπῆρξε μέλος τῆς συνωμοσίας ταύτης;

Ὅτι ὑπῆρξαν μυστικαὶ σχέσεις μεταξὺ τοῦ δεσμώτου τῆς Νήσου, καὶ τῶν πιστῶν αὐτοῦ, δὲν δύναμεθα ν' ἀμφιβάλλωμεν. Καθόσον ἡ Γαλλία ἀπεμακρύνετο τῶν Βουρβόνων, ἦτο φυσικὸν ἐκεῖνοι δι' οὗς ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξεπροσώπει τὴν Γαλλίαν, νὰ τὸν πληροφοροῦσι κρυφίως καὶ συνεχῶς περὶ παντός ὅ,τι ἔκαμνον, ὅπως προστατεύσῃ τὴν ἐπανάστασιν αὐτοῦ, οἱ φίλοι του καὶ οἱ ἐχθροὶ του.

Ἐκ τῶν συνεννοήσεων τούτων μεταξὺ τῶν Αὐτοκρατορικῶν καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἡ ἰσορροπία δὲν συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφῶρῳ εἰμὴ μίαν μόνην, ἦτοι τὴν συνέντευξιν τοῦ Flury di Chaboulon μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Ἐλθας. Ἡ συνέντευξις αὕτη δύναται νὰ συγκεφαλαιωθῇ εἰς τὰς ἐξῆς λέξεις. «Σὺς περιμένουσι». Τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι συνωμοσία, ἀλλ' εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωσις μετὰ λεπτομερειῶν ἀκριβῶν τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἣν ὁ Ναπολέων ἀρκετὰ καλῶς ἐμάντευσεν.

Ὁ Flury di Chaboulon ἀπεστάλη, ὡς εἶπον, παρὰ τοῦ Savarry Lavallette καὶ Ma-

ret; Ὁ Λαβαλλέτ τὸ ἀρνεῖται. Δὲν ἠγνόει ἐν τούτοις τὴν ἀναχώρησιν τοῦ νέου ἀπεσταλμένου διὰ τὴν νῆσον Ἐλθας, διότι βλέπομεν εἰς τ' ἀπομνημονεύματα, τὸν δούκα Bassano, λέγοντα. «Ὁ Κύριος Fleury di Chaboulon, ὅστις τὸ γνωρίζει καλῶς, ἀνεχώρησε πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν...»

Ἄλλ' ἄπαξ εἰσέτι τοῦτο δὲν ἦτο συνωμοσία. Συνωμοτεῖν εἶναι προπαρασκευάζειν ἐπανάστασιν διὰ τῆς λαθραίας συναθροίσεως πάντων τῶν ὑλικῶν μέσων, διὰ πραξικοπήματος, διὰ τῆς διανομῆς χρημάτων ἐξ ἀγορᾶς ἀφοσιώσεως. Ταῦτα πάντα ἦσαν ἀνωφελεῖ.

Ἰπῆρξε συνωμοσία μία μόνη ἐπὶ τῆς πρώτης παλινῶρθώσεως ἢ ἢ τῆς δεινροστοιχίας τῶν χερῶν εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία; Ἐκεῖ παρὰ τῷ Στρατηγῶν Berton, μέλλοντι συνωμότη τοῦ Saumur, συνθηροῦντο ὁ Dronet d' Erlon, Λεφέβρ Desnonettes, ὁ κόμης Thibaudeau, Maut, καὶ Davout, οἵτινες προῦκειτο νὰ ἐκδιώξωσι τοὺς Βουρβόνους καὶ ν' ἀναγορεύσωσιν τὸν Αὐτοκράτορα. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ πραξικόπημα τοῦτο κακῶς συλληφθῆν, ἄνευ ῥιζῶν, ἐματαιώθη ἀθλίως καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ναπολέοντος ἠδύνατο μόνη νὰ σώσῃ προσωρινῶς τοὺς πρωταίτιους.

Ἄλλ' ὁ Λαβαλλέτ ἔμεινε ξένος εἰς πάντα ταῦτα. Ὁ ὀρθὸς λόγος, ἡ ἀγγιχνοία του, ἐγγυῶνται περὶ τούτου. Δὲν εἶχον, εἶπε, γνώσιν περὶ τούτων· ἄφρων τις τῷ ὠμίλησεν· ἕτεροι τὸν ἐζήτησαν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐκμυστηρέσεων, παρετήρησε πάραυτα ὅτι ὅλος ὁ κόσμος εἶχε γνώσιν ἐκτὸς τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄλλ' ἐάν ὅλος ὁ κόσμος τὸ ἐγνώριζε, ἐζήτηγετο ὅτι οἱ ἐπιτήδειοι καὶ οἱ δειλοὶ, ἤθελον περιορισθῆναι εἰς αἰσθηματικὴν ἀποδοχὴν. Κατὰ τὴν ὥραν τῆς πράξεως οἱ ζωροὶ καὶ οἱ πιστοὶ εὐρέθησαν μόνοι. Οἱ ἕτεροι, ὁ Davoust παραδείγματος χάριν, ὑπεχώρησαν ἐγκαίρως χάριν ἐαυτῶν, ἐάν οὐχὶ χάριν τῶν ὀπαδῶν των.

Ἄλλιος τε ὁ ἦρως τῆς προδοσίας ὁ Fouché ἦτο εἰς τῶν ἐμπειπιστευμένων. Τοῦτο ἔχει ὅπως ἀπομακρύνῃ τὸν Λαβαλλέτ, καθ' οὗ ὁ Φουσέ ἦτο κακῶς διατεθειμένος. Ὁ Λαβαλλέτ μακρὰν τοῦ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν κινδυνώδη ταύτην καὶ παιδαριώδη πράξιν, ἔκαμε πρὸς τοὺς ἀρχηγούς τῆς ὑποθέσεως ταύτης εὐνοϊκὰς παραστάσεις. Ἄτιμι δικαίωματι, τοῖς εἶπε, διαθέτετε τὸν αὐτοκράτορα ἄνευ τῆς συγ-

καταθέσει του; Ἐάν ἀποτύχητε, καὶ τοῦτο εἶναι πιθανότατον, θέλετε παράσχει εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ναπολέοντος τὴν ἀφρικήν, τὴν ὁποίαν οὗτοι ζητῶσιν, ἵνα τὸν φείλλωσιν εἰς τὴν ἀίαν τοῦ κόσμου, καὶ ἴσως ἵνα τὸν καταστρέψωσι διὰ παντός! Καὶ πράγματι, ὁ Talleyrand εἶχεν ἤδη εἰδοποιήσει τὰς δυνάμεις, εἰς τὸ συγκροτηθὲν συνέδριον, περὶ τῶν κινδύνων αἰτινας ἠδύνατο νὰ προέλθωσιν ὡς ἐκ τῆς γειτονίας τῆς νήσου Ἑλλάδος πρὸς τὴν μοναρχικὴν Γαλλίαν.

Καὶ ἐν τούτοις ἄμα τὴν 20 Μαρτίου τὸ ἐσπέρως εἶδε τὸν Λαβαλλέτ, ὁ Ναπολέων σύμφων τὸ ὠτίον του. — "Α! ἰδοὺ, σὲ; Κύριε συνωμότη! — "Ὅχι ἀληθῶς, Μεγαλειότατε ἀπεκρίθη οὗτος; καὶ πρέπει νὰ γνωρίζητε, ἐάν καλῶς σὰς ἐπληροφόρησαν, ὅτι δὲν ἤθελον ν' ἀναμειχθῶ εἰς ὑπόθεσιν ἐν ἧ' (1) ὁ Λαβαλλέτ ἔμελλε νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ Δουκὸς τοῦ Ἐτράντ' ἀλλ' ὁ Ναπολέων τὸν ἀπέκρουσεν; ἤδη ὁ Fouché εἶχεν ἐγκαθιδρυθῆ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἀστυνομίας.

Ὁ Λαβαλλέτ εἶχεν ἄλλως τε ἀπέναντι τοῦ Ναπολέοντος ἰδιάζουσαν θέσιν, ἥτις ἐπιτάττουσα αὐτῷ τὴν πίστιν, ἀπῆτει συνάμα καὶ τὴν μεγαλειότητα ἐπιφύλαξιν. Ἀναχωρῶν διὰ τὴν Ῥωσίαν ὁ Αὐτοκράτωρ τῷ ἐνεπιστεύθη 4,600,000 φραγ. εἰς χρυσόν, ποσὸν προερχόμενον ἐκ τῶν οἰκονομιῶν του. Ὁ Λαβαλλέτ ἔκρυψε τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸν ἐν Βερριέρη Πύργον του ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Βερσαλλίας εἰς Ῥαμπουλιέ. Πεντήκοντα τέσσαρες θῆκαι ἐπιθετικῶς μεταμορφωμέναι εἰς τόσους τόμους εἰς 4^{ον} φέροντας τὸν τίτλον τῆς παλαιᾶς καὶ νέας ἱστορίας, ἕκαστος τῶν ὁποίων περιεῖχε 30,000 φραγ. ἐκρύβθησαν ὑπὸ τὰ φύλλα τοῦ πατώματος τῆς μεγάλης αἰθούσης. Οἱ Ῥώσοι τοὺς ὁποίους ὁ Λαβαλλέτ ἐφιλοξένησεν ἐν Βερριέρη ἐστρατοπέδευσαν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ θεσσαυροῦ τούτου, ὅστις ἀνησυχεῖ πολὺ τὸν Λαβαλλέτ καὶ τῷ ἐμπόδιζε πᾶσαν σκέψιν,

(1) Ὁ Λαβαλλέτ εἶχε δικαίον ν' ἀποφεύγῃ τὸν Fouché. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος καίτοι ἐνθαρρῦων τὴν ὑποθέσασαν Βοναπαρτικὴν συνωμοσίαν, εἶχεν ἐγγράψει τὸ ὄνομα τοῦ Λαβαλλέτ εἰς κατάλογον τινὰ ὑπόπτων ἀνθρώπων, οἵτις ἐπρόκειτο νὰ συλληφθῶσιν. Ὁ Λαβαλλέτ εἰδοποιηθεὶς ἐκρύβη ἡμέρας τινὰς εἰς οἰκίαν γειτονεῦσα μὲ τὸ μέγαρον τὸ κατοκούμενον παρὰ τῆς δουκίσσης τοῦ Sains-Len.

σκοποῦσαν νὰ ὑπερτεθῇ τὸν Βασιλέα. Ἐνεκα τούτου ὁ Λαβαλλέτ ἠναγκάσθη νὰ κρατήσῃ μυστικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῆς νήσου Ἑλλάδος, ἕνεκα κατάρθωσεν νὰ μετακομίσῃ 800,000 φρ. διὰ τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου.

Ἀλλὰ δὲν βλέπει τις, ὅτι ἐάν ὁ Λαβαλλέτ, ἐμπειστευμένος ὢν τοῦ Ναπολέοντος, ἐλάττωσε μέρος εἰς τὴν συνωμοσίαν τοῦ Lallemand οἱ συνωμῶται δὲν ἤθελον περιμένει ὅπως ἐνεργήσωσιν δι' 100,000 φρ. ἂς ὑπέσχετο πάντοτε καὶ τὰς ὁποίας οὐδέποτε ἐστέλλεν ὁ τραπεζίτης Hainguerlot, θεμοτοφύλαξ τῶν μεγίστων κεφαλαίων τοῦ πρίγκηπος Ἰερωνύμου Βοναπάρτου;

Τελευταῖον ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι ἡ συνωμοσία τοῦ Lallemand μετεχειρίζετο τ' ὄνομα τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀλλὰ σχεδὸν ἀπεδείχθη σήμερον ὅτι ὁ φαινόμενος σκοπὸς αὐτῆς ἦτο ἡ παλινθρόωσις τῆς Αὐτοκρατορίας μόνον.

Ἐκ πάντων τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ Λαβαλλέτ, πιστὸς εἰς τὸν Κύριόν του, κατέχων τὰ πλέον ἐνδόμυχα μυστήριά του, ὧφειλε χάρις εἰς τὴν πείραν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομείων, νὰ ἦναι τὸ ἀναπόφευκτον ἐνωτικὸν σημεῖον μετὰ τῶν μυστικῶν ἀλληλογραφῶν τῶν Παρισίων καὶ τῆς νήσου Ἑλλάδος, ἀλλὰ δὲν συνώμοσε ποτέ.

Ἄλλως, ἐκτὸς βίβλοκινδύνων τινῶν πολιτικῶν, ἴσως ὀλιγώτερον φανατικῶν ὑπὲρ τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς Κυβερνήσεώς του πορ' ὅσον φρονῶσι, τίς συνωμῶται τότε; ὅλος ὁ κόσμος καὶ οὐδεὶς. Συνωμῶτον εἰς τὰ σύνορα, εἰς τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν, λέγει ὁ Rovigo (ἀπομνημονεύματα) καὶ οὐδεὶς ἐκτὸς τῆς Κυβερνήσεως ἠγνῶσι τὰ διατρέχοντα. Συμφωνοῦμεν, ἀλλ' ἡ γενικὴ αὕτη συνωμοσία δὲν ὁμοιάζει ποσῶς συνωμοσίαν. Συνωμῶτον ὡσαύτως ὑπὲρ τοῦ Ναπολέοντος ἐντὸς τῆς τυφλῆς ταύτης Αἰλῆς, ἥτις μετεχειρίζετο τὴν Γαλλίαν ὡς πόλιν δορυάλωτον, ἥτις ἠρνεῖτο ὀλόκληρον παρελθὸν ἰσότητος καὶ δόξης, ἥτις ἐταπεινῶν καὶ καθίστα λιμῶντοντα τὸν στρατὸν, ἥτις ἠπειλεῖ τὴν περυσίαν τῶν χωρικῶν. Τὴν ἀληθῆ συνωμοσίαν ζητήσατέ την εἰς τὰς κτηνωδίους ἐνός δουκὸς τοῦ Berry, εἰς τὴν ψυχρότητα μιᾶς δουκίσσης τοῦ Angoulême. Εἰς τὴν ἀνυπόφορον ἀλαζονείαν τῶν ἀνιάτων τοῦ Coblentz καὶ τῶν ἠρώων τῆς λεγεῶνος τοῦ Gondé, εἰς τὰς ἀπειθήσεις τῆς εὐγενείας καὶ τοῦ κλήρου.

Ὁ Ναπολέων ὁ ἴδιος, ὅστις μετεχειρίζετο

ἀστειευόμενος τὸν Λαβαλλέτ ὡς συνωμῶτην, γνωρίζει καλῶς πρὸς ποίους ἀποτείνεται. Εἰς τοὺς Βουρβόνους μόνον καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς δραστηρίους ἀρσισωμένους του ὀφείλει ὁ Ναπολέων τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐξουσίας.

Τί λέγει εἰς τὸν Βενιαμίν Κωνσταντ; Ἠλθα ἄνευ προειδοποιήσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς προπαρσκευῆς, ἄνευ συνεννοήσεως, κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς μου τὰς ἐφημερίδας τῶν Παρισίων καὶ τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ferrand. Ὅταν εἶδον ὅτι ἔγραφον περὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῶν ἐθνικῶν ἀγαθῶν, περὶ τῆς εὐθείας γραμμῆς καὶ τῆς καμπύλης, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ἡ Γαλλία μοὶ ἀνήκει (1).

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπανελθὼν εἰς τὸ Κεραυεῖκὸν προσέφερεν εἰς τὸν Λαβαλλέτ τὴν δυσκολώτεραν μετὰ τῶν μεγαλειτέρων λειτουργῶν τῆς Αὐτοκρατορίας, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν. Ὁ Λαβαλλέτ ἀπεποιήθη, ἐπιφυλάξας δι' ἑαυτὸν τὴν ὑπηρεσίαν, ἣν κάλλιον ἐγνωρίζε πάσης ἄλλης. Προβιβασθεὶς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Γερουσιαστοῦ, τὴν 2 Ἰουνίου 1815, ἔσχε μόλις τὸν καιρὸν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐντιμον ταύτην βουλήν καὶ μετὰ ἡμέρας εἴκοσιν, ἐλάμβανε διὰ πρώτην φορὰν τὸν λόγον, ἵνα ζητήσῃ ὅπως οἱ νόμοι πραγματευόμενοι περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς συστάσεως κυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, σταλῶσι δι' ἐκτάκτων ταχυδρομῶν.

Τὴν 8 Ἰουλίου, ὁ Δουδουβίκος XVIII ἐπανεκαμπεν ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ὁ Λαβαλλέτ πεπαυμένος, ἐγκατέλιπε τὸ μέγαρον τῶν ταχυδρομείων.

Τότε ἤρχισεν ἡ μεγάλη σειρά τῶν ἐκδικήσεων. Ὁ Λαβαλλέτ ἐπιπτεν ὑπὸ τὸ κτύπημα τοῦ διαβοῦτου διατάγματος τῆς 6 Μαρτίου 1815, ὅπερ διέταττε νὰ καταδιώξωσι τὸν Ναπολέοντα καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ (2).

(1) Ἀπομνημονεύματα τοῦ ἐκκτονήμερου ὑπὸ Βενιαμίν Κωνσταντ.

(2) Ἄρθρ. 3. Ὁσαύτως θέλουσι καταδιωχθῆ καὶ τιμωρηθῆ ὡς αὐτοῦργοι καὶ συνένοχοι ἐπαναστάσεως πάντες οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ διοικηταί, ἀργηγοὶ τε ἢ ὑπάλληλοι, πληρωτῆς ἢ εἰσπράκτορες τῶν δημοσίων χρημάτων, προσέτι δὲ καὶ οἱ ἄπλοοι πολῖται οἵτινες ἤθελον φωραθῆ φανερὰ ἢ λάθρα βοηθήσαντες καὶ συντελέσαντες εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βοναπάρτου.

Ἐπίσης συμπεριελήφθη μετὰ τῶν ὑπόπτων τῶν προσδιορισθέντων ἐν τῇ βασιλικῇ προκηρῦξει τοῦ Cambrai (1) καὶ ὅταν ὁ Fouché ἐπαφροτίσθη νὰ συντάξῃ τὸν κατάλογον τῆς προγραφῆς, ὁ Λαβαλλέτ ὤφειλε νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἦτο καταδικασμένος ἐκ τοῦ προτέρου.

Εἶπομεν ὅτι ὁ Λαβαλλέτ περιεφρόνει ἄνευ ἐπιφυλάξεως τὸν ἐπικίνδυνον αὐτὸν ἄνθρωπον, τὸν ἱκανὸν νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν ἀναπόφευκτον δι' ὅλους τοὺς κινητάς. Ἄλλοτε εἶχεν ἀντιπράξει αὐτῷ, ἀρνηθεὶς νὰ τῷ παράσχω τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἀστυνομίας του. Ὁ Fouché οὐδέποτε ἐσυγχώρησεν αὐτὸν διὰ τοῦτο.

Ὁσαύτως ὅταν ἡ καταγίγῃς ἤρχιζε νὰ μυκᾶται, οἱ φίλοι τοῦ Λαβαλλέτ, ἐξ ὧν εἶχε πολλοὺς, ἀνησυχῶν δι' αὐτὸν περισσότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Λαβαλλέτ. Ἡ πριγκηπέσσα τοῦ Voude Mont Lorraine, ἥτις κατὰ τὸ ἐκατονθήμερον εἶχεν ἐνεργήσει ὑπὲρ τοῦ κυρίου de Vitrolles, ἐνθέρμου βασιλικοῦ, τότε δεσμώτου τοῦ Κράτους, εἰδοποιήθη παρὰ τοῦ ἐντίμου τούτου ἀνθρώπου περὶ τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον διέτρεχεν ὁ Λαβαλλέτ. Ὁ Fouché καὶ ὁ Talleyrand ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰ δύο ὀλεθριώτερα πάθη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, δηλ. τοῦ μίσους καὶ τοῦ φόβου, ὠθούμενοι ὑπὸ τῶν πριγκηπέων καὶ ὑπὸ τῆς πριγκηπέσσης τοῦ Angoulême, προέτεινον, ὡς ἔλεγον, πλέον τῶν ἐκατὸν θυμάτων προωρισμένων ἢ διὰ τὴν ἐξορικήν διὰ τὸν θάνατον. Ὁφείλε λοιπὸν νὰ σπεύσῃ νὰ φύγῃ. Ὁ Fouché ἴδιος διέταξε νὰ εἴπωσι τῇ πριγκηπέσσει ὅτι ὁ Λαβαλλέτ ἤθελε κάμει καλὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Γαλλίαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως ὅτι τυττοχρόνως τῷ ἠρνεῖτο τὸ διαβατήριον.

Μ' ὅλα τὰτα ὁ Λαβαλλέτ δὲν ἐπίστευσε εἰς τὸν κίνδυνον, βασιζόμενος ἐπὶ τῆς ἀθωότητός του, καὶ βέβαιος ὢν ὅτι εἰς οὐδεμίαν συνωμοσίαν ἀνεμίσθη, εἶπε πρὸς ἑαυτὸν ὅτι τέλος πάντων, πάντα τὰτα ἤθελον θεωρηθῆ ὡς πλημμελήματι δι' ἃ ἤθελε καταδικασθῆ εἰς πέντε ἐτῶν φυλάκισιν τὸ πολὺ. Ἡ σύζυγός του ἐπασχε, διότι ἦτον ἐγγυος πέντε μηνῶν. Προτιμώτερον ἐπομένως ἦτο δι' αὐτὸν νὰ βίβλοκινδυνεύσῃ καταδικῆν τινὰ καὶ ν' ἀποτίσῃ τὴν φυλάκισιν του εἰς Παρισίους, παρὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν σύζυγόν του ἐγγυον, τὴν θυγατέρα του, τοὺς φίλους του καὶ τὴν περιουσίαν του.

(1) Ἴδε τὴν θίχην τοῦ Στρατάρχου Νέυ.

Ἐνῶ ὅμως κατείχετο ὁ δυστυχῆς ὑπὸ τῶν σκέψεων τούτων δι' ἑαυτὸν, συνάμα ἐβίαζε, παρεκάλει ἐκ μέρους τοῦ Labédoyère νὰ διαφύγῃ τὴν βασιλικὴν ἐκδίκασιν, καὶ ἐζήτηε νὰ τὸν φοβίσῃ μὲ τὰ αὐτὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντε ματαιῶς ταρ' αὐτῶ οἱ ἀληθεῖς φίλοι του!

Ὅτι ὁ Λαβαλλέτ ἐπίστευσεν ὅτι ὤφειλε νὰ ὑποχωρήσῃ ἕνεκα τῆς ἀνησυχίας τῶν φίλων του, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ἔστειλε διὰ μέσου τῆς πριγκιπέσσης ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ταλλεϋράνδον, ἐν ἣ ἐξήγει τὴν διαγωγὴν του κατὰ τὴν 20 Μαρτίου καὶ ἐν ἣ ἐζήτει δικαστὰς!

Δὲν ἤργησαν ὅμως νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι. Τὴν 8 Ἰουλίου, ἐνῶ ἐπρογεματίζεε μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ K. Meneval, τὸν ἐζήτησαν ἐκ μέρους τοῦ K. Decazes. Κατέβη καὶ εὐρέθῃ ἐνώπιον πέντε κλητῆρων τοῦ K. Decazes, οἵτινες ἐφ' ἀμάξης τὸν ὠδήγησαν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν. Ὁ K. Decazes ἐπληροῦτο ἄλλοτε παρὰ τοῦ Λαβαλλέτ, προσενεχόμενος αὐτῶ πολὺς ὑπηρεσίας, διὸ καὶ δὲν ἐδίστασε, νὰ κατακρίνῃ ἐτι περισσώτερον ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν αὐστηρότητα τῶν μέτρων ἄπερ ἐλάμβανον.

Ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας ὁ Λαβαλλέτ ἐτάφη, οὕτως εἰπεῖν, ζῶν, ἄνευ εἰδήσεων εἰς ῥυπαρόν τι δωμάτιον, τοῦ ὁποῖου τὸ παράθυρον ἔκειτο εἰς ὕψος τριῶν μέτρων. Ἡ δύνατο νὰ τὸ ἀνοίξῃ τῇ βοηθείᾳ σιδηροῦ μεγάλου ἐργαλείου, ἀλλ' ἀπητοῦντο νὰ ἔχῃ δυνάμεις ἀθλητοῦ. Ἐπροσπάθησε ματαιῶς νὰ τὸ ἀνοίξῃ ὀλίγον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους συγκατανεύει νὰ ἀναπνεύσῃ τὴν δυσώδη ἀτμοσφαιρὰν τοῦ δωματίου του. Ἡ ἔλλειψις καθαροῦ ἀέρος, ἡ ἀθλιότης τῶν τροφῶν, ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ ἀπόλυτος μόνωσις, πάραυτα ἐπέφερον εἰς τὸν Λαβαλλέτ ἀσθενεῖαν τινὰ τοῦ στήθους, ἐπιταχύναν τὴν δίκην του. Ἐφοβήθησαν μήπως ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ὥρας.

Ἐν τούτοις τὴν 24 Ἰουλίου ἐφάνη τὸ περίφημον διάταγμα τῆς προγραφῆς ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Δουκὸς τοῦ Ὁτράντ, ἐν ᾧ ἐβλεπέ τις διὰ τοῦ ἀθλιωτέρου τρόπου τὴν ἀρνήσιν τῶν βασιλικῶν ὑποσχέσεων τῆς 28 Ἰουλίου.

Ἐπόσχομαι, εἶχεν εἰπεῖ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ Λουδοβίκος XVIII, ἐγὼ, ὅστις οὐδέποτε παρέβην τὴν ὑπόσχεσίν μου, νὰ συγχωρήσω τοὺς πεπλανημένους Γάλλους. Δὲν θέλω ἐξαίρεσει τῆς χάριτος ταύτης εἰμὴ μόνον τοὺς ἀρχηγούς καὶ τοὺς ὑποκινήσαντας τὴν σκευω-

ρίαν ταύτην. Καὶ οὗτοι δὲ θέλουσι* παραδοθῆ εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν δύο βουλῶν, ἤτοι, αἱ δύο βουλαὶ ἔσονται οἱ δικασταὶ των».

(ἀκολουθεῖ)

H

ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΥΠΟ

P. ΦΕΡΡΥ

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

«Γῆ! γῆ! ἀνέκραξε ναύτης τις ἐκ τῆς ὑψηλοτέρας κεραίας τοῦ μεγάλου ἱστοῦ. Τῇ, χαρποιαῖς ταύτης εἰδήσεως μόλις γνωσθεῖσας, τῶν ἐπιβατῶν τινὲς μὲν παιγνιόχαρτα, τινὲς δὲ βιβλία, (διασκεδάσεις πάντοτε εὐαρέστους ἐντὸς πλοίου) ἔριψαν μακρὰν αὐτῶν, ἄλλοι δὲ τοῦ στενοχώρου κοιτωνίσκου των ἀσμένως ἐξῆλθον πάντες τέλος, ὡσεὶ ὑπὸ ἠλεκτρικῆς ὠθυόμενοι δυνάμεως, συνηρῶσθησαν εἰς τὸ ὑψηλότερον τοῦ καταστρώματος μέρος.

Δὲν θέλω διηγηθῆ τὰ τοῦ διάπλου μας* τοιαύτας ἀφηγήσεις τῶν K. K. Εὐγενίου Σύν, Ἐδουάρδου Καρδιέρου, A. Ζάλ κλπ. ἀρκετὰς ὀκόσμος ἀνέγνω. Ἀλλὰ θέλω παραλείπει τὰς ἐκθέσεις τῶν μυκομένων κυμάτων, τῶν κραυγῶν τῶν ναυτῶν, τῶν κρότων τῶν κάλων, τὰ συνῆθη ταῦτα καὶ γνωστὰ ἐκ τῶν ναυτικῶν περιγραφῶν, τῶν ὁποίων τσοσῦτη ἀπὸ τῆς Αἰρειάδος κατάχρησις ἐγένετο* δὲν θέλω εἰκονίσει τὴν μεγάλην ἄμα καὶ ὠραίαν φρίκην ὄργιλου θαλάσσης, οὕτε ἐλαχίστη ναυαγίου ὁσμὴ θὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ διηγήσει μου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ἑαυτὸν, εὐρισκόμενον εἰς τὴν Opera Comique, ἔνθα αἱ τῆς θαλάσσης σκηναὶ τοσοῦτον ἥσυχαι καὶ εἰρηνικαὶ εἰσι. Τὰ διηγηθησόμενα εἶναι ἀπλῆ ἀφήγησις αἰσθημάτων, περιπαθῆς ὅσον ἀληθῆς ἐλεγείον. Οὐδὲν θέλω ὑπακρύψει, διότι πάντα εἶναι ἀγνὰ καὶ εὐπρεπῆ καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἠλλοιώθη ὁ ὡς ἡ αὐγὴ ὠραίας ἑαρινῆς ἡμέρας καθαρὸς ἔρωσ τοῦτος, ὁ πάντοτε ἐν τῇ ἀναμνήσει μου διατηρήσας εὐωδία ἀπλοϊκότητα, ἧς, θέλω προσπαθῆσαι νὰ μὴ στερηθῇ.

A'.

Εἶχε ὄψει καὶ ἡ ἐξηκοστὴ τρίτη ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου μας ἡμέρα, ἐκ τοῦ Ῥίου Ἰανείρου, (Rio de-Janeiro) διὰ τινὰ τῆς Γαλλίας λιμένα, καὶ οὐδαμοῦ γῆ ἐφάνετο* ἀλλὰ μεθ' ὁποίας εὐτυχίας, μεθ' ὁποίας χαρᾶς, τὴν ἐπιούσαν εἶδομεν τεμάχιον γῆς χλοερᾶς καὶ ὄρη κατάρυτα! Ἔως ἐκεῖ, οὐδαμοῦ εἶχμεν ἴδει γῆν, ἡ δὲ μονοτονία τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, θέαμα ὄχι τόσον ἐπαγωγὸν ὅσον τὸ φαντάζονται ὅσοι τὴν θάλασσαν εἶλον διὰ μέσου τοῦ πρίσματος πλουσίας καὶ ὑπερβολικῆς ποιήσεως, κατέστη ἀφόρητος. Μετὰ τὴν ἐν τῷ ὄρμῳ, ὑπὸ χαρμῶν συνων λοφίσκων καὶ καλλιεργημένων λόφων περιβεβλημένῳ, ἀφίξιν μας, ἕκαστος προητοιμασθῆ ὅπως ἀνάβῃ εἰς τὴν Ὁρταν, (1) ἐφ' ὅσον τὸ δυνατὸν κομψότερον. Αἱ κυραὶ, ὡς πάντοτε, ἔδωκαν τὸ σημεῖον, τοὺς ὠραιότερους κόσμους των καὶ τὰ καλλίτερα ἐνδύματα ἐκ τῆς ἀποθήκης, εἰς ἣν τὰ εἶχον περιορίσει ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μας, ἐξαγαγούσαι. Ὅταν οἱ πάντες ἠτοιμάσθησαν, ἔριψαν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν λέμβον, ἧτις, ὅλα τὰ ἱστία καὶ πάσας τὰς κώπας εἰς ἐνέργειαν ἔχουσα, διευθύνθη εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ λιμένος. Λέμβοι τινὲς ἀλιέων, σκελετὸς ἀμερικανικοῦ πλοίου τριῶν ἱστιῶν νεναυαγικῶτος εἰς τὰ μέρη ταῦτα, καὶ μικρὸν τι Δανικὸν βρῖκιον, προσορησθῆν δι' ὕδρευσιν, ἐμαρτύρουν ὅτι ὁ λιμὴν οὗτος δὲν ἐπεσκέπτετο συχνάκις, καὶ ὅτι τὰ πλοῖα προσήγγιζον μόνον εἰς τὸν ὄρμον τοῦτον, ὡς εὐρισκόμενον πλησίον τῶν Εὐρωπαϊκῶν λιμένων. Ἐν τούτοις, ὅσα ἐκ τῶν Ἰνδιῶν ἤρχοντο πλοῖα, ἠναγκάζοντο ἐκ τοῦ μεγάλου αὐτῶν διάπλου νὰ σταθμεύσωσι δι' ἀνανέωσιν ζωοτροφῶν.

Ἡ θεὰ τῆς ἀκτῆς καὶ τῆς πόλεως ἦτο σκυθρωπὴ. Ἄνθρωποι τινες, ἠλιοκαεῖς καὶ ῥακενδύται, κοιμώμενοι ἐπὶ τῆς ὄχθης καὶ ἔχοντες ἀρκετὴν πρὸς τοὺς λαζαρόνους τῆς Νεαπόλεως ὁμοιότητα, ὁδοὶ στεναὶ καὶ ἐρημοὶ, οἰκίαι χαμηλαὶ καὶ ὄλαι ἐξωτερικῶς κεκλεισμένα, διαβάται τινὲς σπάνιοι, μετὰ τῶν ὁποίων παρτήρει τις γρατῆς, σχεδὸν ἐρημητικῶς κεκαλυμμένας, διὰ χονδροῦ κυανοῦ καὶ ἐριούχου πέπλου, πολλὰ δόκιμοι γειτνιαζούσης τινὸς μονῆς, βαδίζουσαι γυμνόποδες ἐπὶ τῶν γωνιωδῶν

καὶ ἀνωμάλων λιθοστρώτων τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπαίται, ζῶντες διὰ δύο εἰκοσάδων καθ' ἑκάστην* (1) ἰδοὺ ἡ παρουσιασθεῖσα εἰς τὴν θεάν μας εἰκὼν ἄμα τῇ ἐπὶ τῇ ὄχθῃ ἀποβιάσει μας, διότι οἱ εὐποροὶ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης, ὡς καὶ εἰς τοὺς μεσημβρινούς τόπους, δὲν ἐξέρχονται κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Μ' ὄλον τοῦτο, ὅτε ἡ εἰδήσις τῆς ἀφίξεώς μας διεδόθη εἰς τὴν πόλιν, πολλοὶ περιεργοὶ τῶν νησιωτῶν ἐξῆλθον τῶν οἰκιῶν των. Ὁ διοικητὴς μάλιστα, ἔσχε τὴν εὐγένειαν νὰ πέμψῃ εἰς ὑπάντησίν μας, τινὰς τῶν ἐβενοχρόων δούλων του μετὰ κανίστρων, πεπληρωμένων χρυσομύλων, λεμονίων καὶ βανάνων. Ἡ φιλοφρόνησις αὕτη, μᾶς ἐφάνη κελὸς οἰωνός, μᾶς ἀνεκάλεσε δὲ τὴν ἐγκάρδιον φιλοξενίαν τοῦ κασίκου (2) Guacanagari πρὸς τὸν Κολόμβον, κατὰ τὴν εἰς τὸν Ἅγιον Σωτήρα (San Salvador) ἀφίξιν του. Αἱ ἐπισκέψεις μας νύχαριστήσαμεν τὸν ἀγαπητὸν τοῦτον ἄνθρωπον, ὅστις ἐφάνη προσνήης ἐξαιρέτως. Ἡτο βρασιλιανὸς τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ πρὸ τινῶν ἐτῶν εἶχεν ὑπάγει εἰς τὴν Αὐλὴν τῆς Λισβῶνος, ὅπου, διὰ τῆς συνέσεώς του, ἐπέτυχε τὰς πρώτας πολιτικὰς θέσεις. Ἡ ὑπόληψις, ἣν ἔχαιε παρὰ τῇ διοικήσει τῆς Δόνα Μαρίας, συνέτεινε νὰ γίνῃ, μετ' οὐ πολὺ, διοικητὴς τῆς νήσου Ραϊόλης, ὅπου ἠγαπήθη ὑπὸ πάντων. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἀφίξιν μας, εἶδομεν ἐρχομένους εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διοικητοῦ, τὸν ἐξαρχὸν ἠγούμενον, τὸν ἐπιθεωρητὴν τῶν τελωνείων, τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου καὶ τὸν ἀνώτερον ἀξιωματικὸν τοῦ στρατοῦ, ὡς ἀντιπροσώπους τῶν θρησκευτικῶν, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, παρορηθέντας, ἀναμφιβόλως, ὑπὸ τῆς περιεργείας, διότι πρὸ δύο ἐτῶν οὐδὲν γαλλικὸν πλοῖον εἶχε προσορμηθῆ εἰς τὸν λιμένα τοῦτον.

Ὁ Φερνάνδος Κορέγος (οὕτω ὁ διοικητὴς ἐκαλεῖτο) μᾶς προσεκάλεσεν εἰς δεῖπνον, ἐν ᾧ ἦσαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ρηθέντες. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Βριλλὰτ-Σαβακῖνον (Brillat-Savarin) τὸ γεῦμα τοῦτο, ἔνθα ἡ ποιικιλία τῶν φαγητῶν ἠμιλλᾶτο πρὸς τὴν τελειότητα τῶν προετοιμασιῶν των, καὶ ἔνθα οἱ ἐκλεκτότεροι τῆς Ἰσπανίας οἶνοι ὑπῆρχον, ἤθελε φανῆ τερπνόν. Ὁ ἀμφιτρώων ἔκαμε τὰς τι-

(1) Μικρὰ εἶδη χαλκίνου Πορτογαλικοῦ νομίσματος, πρὸς ἕξ γαλλικὰ ἑκατοστὰ ἰσοδυναμοῦντα.

(2) Ἡγεμὸν τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς.

(1) Πρωτεύουσα τῆς νήσου τῶν Ἀζορῶν Ραϊόλης.

μάς (fides honores) του συμποσίου τούτου τοσοῦτον ἰαρώς καὶ χαρίεντως ὥστε εὐχαριστήσαμεν τὸν Θεὸν διότι μᾶς ἔρριψεν εἰς τὴν νῆσον ταύτην. Ὁ Φερνάνδος Κορρέγος εἶχε τρεῖς θυγατέρας, αἵτινες παρευρίσκοντο εἰς τὸ δεῖπνον. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν, ἡ πρωτότοκος, μόλις δεκαεξαετίας, ἦτο ἐξαισιῶς καλλονῆς· πρόσωπον εἶχεν ὡσεὶ δῖες, ὀφθαλμοὺς μέλανας, ζωρῆς, καὶ εκφραστικὸς ἀφάντου θελητήρου, εὐπλόκαμον δὲ εἰς μακροὺς βυστρούχους κόμην, ἀκτινοβολοῦσαν ὡς τὰ πτερά τοῦ κόρακος.

Ἀνάστημα δὲν εἶχε πολὺ ὑψηλόν, καὶ δὲν ὁμοίαζε τὰς Εὐρωπαϊκὰς μᾶς, αἵτινες ἀναπτύσσονται τοσοῦτον ἑνωρῖς. Εἰ καὶ ἐσκόπευον νὰ τὴν ὑπανδρεύσωσι μετ' οὐ πολὺ, τὸ ἀρτιγενὲς στῆθός της δὲν εἶχεν ἀκόμη πάλαι ἐξ ἔρωτος, οὔτε τὸ ὑαλινοθαφές στόμα αὐτῆς, ὅπερ διὰ κάλυκα βροίας ἀρτίως ἀνοίξοντα ἤθελεν ἐκλάθει τις, εἶχεν ἀκόμη προσέρει τὰς δύο ταύτας μαγκιάς λέξεις. Σὲ ἀγαπῶ! Ἀγνή νεάνις, δὲν ἤξευρεν ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι ἐσπαρμένη μετ' σκοπέλους καὶ ὅτι βραδίξων τις τὸ στάδιον αὐτῆς ἐγκαταλείπει ἐντὸς τῶν βράτων πολλὰς πλάνας· ἦτο φαῖδρᾶ καὶ ἀμέριμνος ὡς εἶναι τις ὅταν ἔχη τὴν ἡλικίαν της, διὰ τὴν αὖριον μὴ φροντίζουσα, διὰ τὸ μέλλον μὴ ἀνησυχοῦσα καὶ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς φυλλολογῆσασα μόνον τὰς παιδικὰς καὶ ἀπλοϊκὰς σελίδας. Δυστυχῆς κόρη! ἡμέραι τινὲς μόνον ἠσυχίας καὶ ἡμερίας γαληνίου τῆ ἔμενον.

Μετὰ τὸ δεῖπνον, ἡ δόνα Λεωνία (οὕτως ἡ νεάνις αὕτη ἐκαλεῖτο) ἐπαίξεν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον τεμάχιον ληφθὲν ἐκ τοῦ Pré auxilleris μετ' εὐφροσύνης καὶ ἐπιτηδεϊότητος σχεδὸν ἀκατανοήτου. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὑπεραγαπῶσι τὴν μουσικὴν, πρὸ πάντων δὲ τὸ κλειδοκύμβαλον. Ὅπόσον εὐτυχῆς ἦμην ἀκούων τὰ θελητικὰς μελωδίας τοῦ Ἡρόλδου! Ἐφερόμην ἤδη διὰ τῶν πτερυγῶν τῆς εὐτυχίας εἰς τὰς ἡδίας τῆς Γαλλίας ὄχθας· ἠσπαζόμην διὰ τῆς διανοίας τὴν γηραιάν μητέρα μου, τὴν ἀδελφὴν μου καὶ φίλους τινὰς τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τοὺς ὁποίους εἶχον ἀφίσει πρὸ τοσοῦτου καιροῦ. Φεῦ! Ὄφειλον ἀκόμη νὰ διέλθω πολλὰς ἡμέρας μακρὰν αὐτῶν· δὲν ἐμάντευον ὅμως ἄπασαν τὴν εὐδαιμονίαν ἅμα καὶ πικρίαν, αἵτινες μοὶ ἐπεφύλασσοντο εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

«Λοιπὸν, κύριοι, εἰς τὴν λέμβον! μᾶς εἶπεν ὁ πλοίαρχος· δυτικὸς ἄνεμος ἀπειμάκρυνε πολὺ

τὸ πλοῖον μας, ἡ δὲ λέμβος μετὰ δυσκολίας θέλει τὸ φθάσει».

Δὲν ἦτο εὐκολον ν' ἀποχαιρετήσωμεν τὸν διοικητὴν, ἀλλ' ἡ δεδικοιολογημένη ἐπιμονὴ τοῦ πλοίαρχου ὑπερίσχυσε τῶν προσπαθειῶν τοῦ Φερνάνδου Κορρέγου, ὅστις συῆισε ν' ἀποχωρήσωμεν ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ ἐπανέλθωμεν ἕνα τὴν ἐπιούσαν διελθωμεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Μετὰ τοιαύτης ἐρασιμότητος καὶ ἐπιμονῆς μᾶς προσεκάλεσεν, ὥστε παρεδέχθημεν, διότι πᾶσα ἀποποίησης ἤθελεν εἶσθε ἀγένεια. Μετὰ τὴν εἰς τὸ πλοῖον ἀφίξιν, ὅλοι οἱ ἐπιβάται συνηθροισμένοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἔλεγον πικιλοτρόπως τὰ τῆς φιλοφροντικῆς ὑποδοχῆς τοῦ διοικητοῦ· ἐγὼ μόνος μετέβην εἰς τὸν κοιτωνίσκον μου. Ἐρημίας εἶχον ἀνάγκην ὅπως ὄνειροπολήσω· ἀλλόκοτόν τι συνέβαιναν ἐν ἔμοι· ἀναζητῶν δὲ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου τὸ αἶτιον, ἐνόμιζα ὅτι εὕρισκω ἐκεῖ τὸ σπέρμα τοῦ διὰ τὴν Λεωνίαν ἔρωτός μου. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τί νὰ γνωρίσω τὴν αἰτίαν τῶν συγκινήσεών μου, τῶν ὁποίων τὸ ἀρίστον καὶ τὸ μυστηριώδες ἦρκει νὰ με καθιστῶσι τοσοῦτον εὐτυχῆ;

Μήπως δὲν ὑπάρχουσι κατὰ τὰς πρώτας ταύτας παραφορὰς τῆς καρδίας χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμοὶ, μετέχοντες ἐκστάσεως καὶ διαφύγοντες ἀπὸ τὴν διύλιστικὴν ἀνάλασιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου; Φυλάττωμεν τὴν εὐτυχίαν ὅταν ἔρχηται νὰ μᾶς εὖρη, διότι εἶναι λίαν σπανία καὶ πρόσκαιρος.

Τὴν πρώτην τῆς ἐπαύριον, ὅτε ὁ ἥλιος ἐπεδείκνυτο εἰς τὴν ἀνατολήν, ποικιλόχρουν καθιστῶν τὴν θάλασσαν διὰ τῶν πρώτων πορφύρων καὶ χρυσῶν ἀκτίνων του, περιεπάτου ἐπὶ τῆς γαφύρας μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς φυλακῆς, περιμένων τὴν δι' ὄρταν ἀναχώρησιν. Ὁ ἄνεμος εἶχε παύσει καὶ μόνον ἐλαφρὰ αὔρα ἐρυτίδου τὴν ἐπιστάσειαν τῆς θαλάσσης. Τὰ πάντα ἐν ἐνὶ λόγῳ ὑπέσγοντο λαμπρὰν ἡμέραν. Ἡ λέμβος ὠλισθαίνει ἐπὶ τῆς θαλάσσης μετὰ ταχύτητος παγοδρόμου, δι' ἧ καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἀφίχθημεν. Καθ' ὅσον ἐπλησιάζομεν εἰς αὐτὴν, ἡ καρδία μου ἐπαλλε μετὰ περισσότερας ταχύτητος καὶ κατὰ παράδοξον ἀντίφασιν ἤδη ἐφλεγόμην ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἴδω τὴν Λεωνίαν, ἐνῶ πρὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἐγκαταλείψω ποτὲ τὸ πλοῖον. Εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος ὁ ἔρως εἶναι πλήρης ἐξ ἐκείνων τῶν ἀντιθέτων, ἃς ὁ μᾶλλον προχωρημένος εἰς τὰ τοῦ βίου θεσρεῖ ὑπερηφάνως

ὡς παιδαριώδεις. Ἦρην ἢ εἰσέλθω εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου Φερνάνδου, παρετήρησα τὴν Λεωνίαν εἰς τι παράθυρον τῆς οἰκίας. «Διατὶ αὕτη εὕρισκεται ἐκεῖ τοσοῦτον ἑνωρῖς; ἐρώτησα ἑμαυτόν. Ἀσθητικὸν τι βλέμμα ἐξ ἐκείνων αἴτινα ἐννοοῦσιν ὅσοι τὴν διαλέκτον τῶν ἐραστῶν ἠξέρουσιν, ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην. Ἐὰ τῆς ἀφροσύνης μου! ἐὰν ἐσυλλογίζομην ὅτι τὴν ἐπαύριον ἡ θάλασσα ὤρρισε νὰ μᾶς χωρίσῃ διὰ παντός, ἤθελον ἀναμφιβόλως ἀποκρούσει τὸ αἶσθημα, ὅπερ ἐγεννᾶτο ἐν ἔμοι· ἀλλὰ δὲν με ἀπησχόλει τότε δυστυχῶς τὸ μέλλον. Ὑπήγαινον νὰ διέλθω ὀλόκληρον ἡμέραν πλησίον αὐτῆς· με ἦρκει τοῦτο, διότι μίαν ἡμέραν εὐτυχίης ἐθεώρουν ὡς αἰωνιότητα. Πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἐθεώρουν ἐν τῇ ζωῇ των δώδεκα τοιαύτας ὥρας ὡς παρομίαν μακαριότητα!

Μετὰ τὸ πρόγευμα, ὁ διοικητὴς μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὰς ἰδιοκτησίας του, ἐκτινομένους ἀρκετὰ μακρὰν ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ἐβαδίζον πλησίον τῆς Λεωνίας. Ὅσακις δὲ ἐπρόκειτο νὰ πηδήσωμεν βράκιον ἢ χάνδακκον, ἐλάμβανον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τῇ προσφέρω τὴν χεῖρα, ἣν ἐδέχετο μετ' ἀπλοϊκῆς ἐγκαταλείψεως, ἐρυθρῶσα καὶ ταπεινῶσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅταν ἐπέιζον τὴν ἰδικὴν της μετὰ μεγίστης ὀρμῆς. Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν προεισαγωγικῶν τούτων, κατέστην τολμηρότερος καὶ ἀπεφάσισα ν' ἀποκαλύψω τὸν ἔρωτά μου, ἀλλὰ καὶ πάλιν αἰνιγματωδῶς.

«Πόσον ὠραῖος τόπος! καὶ πόσον εὐτυχῆς θά ἦμην νὰ κατοικήσω ἐδῶ!

— Ἐὰν τοσοῦτον σὰς ἀρέσκει ὁ τόπος μας, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ κατοικήσητε ἐδῶ, κύριε· ἀλλ' ἀστείξεθε ἀναμφιβόλως. Μοὶ διηγήθησαν τοσαῦτα καλὰ διὰ τὴν Γαλλίαν σας, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν ἀρτίως μοὶ ἐξεφράσατε. Ἄλλως τε ἐνθυμοῦμαι καὶ τὰς χθεσινὰς ὁμιλίαις σας περὶ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης σας καὶ τῆς εὐτυχίας νὰ τὴν ὑπηρετήσητε. Ἐννοεῖτε λοιπὸν, κύριε, ὅτι ἡ ἀπιστία μου βασιζέται.

— Ὅτι κάμνει ν' ἀγαπᾶ τις τὸν τόπον του εἶναι αἰ τῆς μητρὸς θωπεΐαι, αἰ τῆς μητρὸς φροντίδες, ἡ φιλία ἀδελφῆς, ἡ ἀφοσίωσις τῶν παιδικῶν συντρόφων μας καὶ αὐτὴ ἡ οἰκία, ὁ κῆπος, μάρτυρες τῆς πρώτης μας χαρᾶς, τὸ δέντρον τὸ ὁποῖον ἐποτίσαμεν καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν του ὁποῖον ἐκοιμήθημεν. Ναι, τὸ πνεῦμα διδοὶ ζωὴν εἰς ὅλα τὰ ἄψυχα ταῦτα ἀνικείμενα, τὰ

ὁποῖα σχηματίζονται ὡς κομβολόγιον τῶν ἀναμνήσεών μας καὶ τὰ ὅποια μᾶς προσκαρτεῶσιν εἰς τὴν πατρίδα μας. Ἐὰν ἐλέγετε εἰς τοὺς Ἴσκιμώους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς ψυχρὰς ὡς ὁ πάγος καλύβας των καὶ τὰς χιονοσκεπεῖς πεδιάδας των διὰ τὸν ὠραῖον τῆς Ἰταλίας οὐρανὸν ἢ τὰς ἡδυπαθείας τῆς ζωῆς τῶν ἀνατολικῶν, ἤθελον σὰς ἀπαντήσει ὅτι ὁ τόπος των εἶναι προτιμώτερος πάντων τούτων. Ἰδοὺ ἡ εἰλικρινὴς ἐξήγησις τῶν χθεσινῶν ζωηρῶν πόθων μου διὰ τὴν γενεθλίον μου γῆν. Ἀλλ' ὅ,τι χθὲς εἶπον, δὲν θέλω τὸ εἶπει πλέον σήμερον.

— «Ἐὰν δὲν ἐφοδοῦμην μὴ φανῶ ἀδιάκριτος, ἤθελον σὰς ἐρωτήσει, κύριε, τίς ἡ αἰτία τῆς τοσοῦτον ταχείας μεταβολῆς σας».

Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ἕνα κούψην τὴν ἀθῶν ἀπάτην τῆς ἐρωτήσεώς της.

«Ἐνόμιζον ὅτι τὴν ἐμάντευσατε, δόνα Λεωνία· ἀλλ' ἀφοῦ ἠπατήθη, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ φυλάξω τὸ μυστικόν μου».

Ἡ ἀμνηχανία καὶ ταραχὴ αὐτῆς, μοὶ εἶπον περισσότερα τῶν ὅσων ἤθελε νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ. Φοβούμενος μὴ τὴν ἐνοχλήσω, ἐξακολούθουν τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, ἐβαδίζομεν ἐπὶ πολὺ, χωρὶς νὰ προσφέρω οὔτε λέξιν. Ἐκαθίσασα πρὸς στιγμὴν εἰς τοὺς πόδας λαφίσκου. Ἐνώπιον ἡμῶν ἐξετείνετο πεδιάς ἀπέραντος. Παρατηρήσας δὲ πολλὰ λευκάνθημα ἐκεῖ πλησίον, ἐτρέξα νὰ δρῶν ἐν.

«Τὸ σεμνὸν τοῦτο ἄθος, τῆ εἶπον, μεγάλως παρ' ἡμῖν ἐνοεῖται. Οἱ ἐρασταὶ ἐξετάζουσι τὰ πέτλα αὐτοῦ διὰ νὰ μάθωσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἔρωτος τῆς ἐρωμένης των. Ἰδοὺ δὲ πῶς».

Τότε ἀπέσπασα ἐν πρὸς· ἐν ὅλα τὰ πέταλα τοῦ λευκάνθημου, προσέφρων τοὺς μοιραγωγικούς λόγους, ἀφοῦ δὲ ἀνεώσα τὴν κλίμακα τοῦ τύπου, ἐστάθην εἰς ἐν ὄλγον.

«Τὴν δοκιμὴν ταύτην ἔκαμα δι' ὑμᾶς· φαίνεται δὲ ὅτι με ἀγαπᾶτε ὀλίγον.

Ἐρυθρῶσα ἐταπεινώσε τοὺς ὀφθαλμοὺς.

«Τὸ διαψεύδετε, δὲν ἔχει οὕτω;»

Ἡ χεὶρ αὐτῆς, ἣν μοὶ προσέφερε, καὶ ἦν τινα ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου ἐλθσιμόνησα, ὑπῆρξεν ἡ εὐγλωττοτέρα ἀπάντησις. Ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ κλίνη πρὸς τὴν δύσιν, ἡ δὲ ὥρα τοῦ γεύματος μᾶς ἐκάλει εἰς τὴν πόλιν, εἶδομεν τοὺς λοιποὺς, τοὺς ὁποίους εἶχομεν ἀφίσει νὰ προπορευθῶσιν, ἐρχομένου πρὸς ἀναζήτησιν μας. Ἐπροθυμοποιήθημεν νὰ τοὺς ἀκολουθήσωμεν. Τὴν πρώτην τῆς ἐπαύριον, πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου

ἀνατολῆς, τὸ πλοῖον ὤφειλε ν' ἀνέλξη τὴν ἀγκυραν καὶ ἀποπλεύσῃ. Ἡ Λεωνία, μαθοῦσα τὴν ὀλεθρίαν ταύτην εἰδησίην, ὠχρίασεν αἰφνης καὶ μικροῦ δεῖν ἐλειποθύμει.

Καθ' ὃν καιρὸν, ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ἐπιβάται, ἀπεχαιρέτων καὶ εὐχαρίστουν τὸν Φερνάνδον Κορρέγον, ἐγὼ, πλησιάσας τὴν Λεωνίαν, τῇ εἶπον χαμηλῇ τῇ φωνῇ:

«Δὲν θ' ἀναχωρήσω αὐρίον μετ' αὐτῶν τὴν ἐννάτην ὥραν θά ἦμαι ἐδῶ».

B'.

Τὴν πρωίαν τῆς ἐπιούσης, ἡ θάλασσα ἤρριζε μακρόθεν, οὐριος δὲ ἄνεμος ἤννοει τὴν ἀναχώρησιν. Τότε ὁ πλοίαρχος, διέταξε ν' ἀναπετάσῃ τὰ ἱστία καὶ τὴν πρῶραν νὰ στρέψωσιν εὐθὺς ἀπέναντι τῆς Γαλλίας. Τὸ πλοῖον ἐσκίρτησεν ὡς νέος αἰγάγρος ἐπὶ τοῦ ὄρου. Ἦτο ταχύτατον, ἡ τροπὴ αὐτοῦ εὐκίνητος καὶ ἐλαφρὰ, αἱ δὲ πλευραὶ ὑψηλαὶ καὶ λεπταὶ, σχίζουσαι τὰ κύματα μετ' εὐστροφίας νέου ἵππου, τρέχοντος εἰς τὸ ἵπποδρόμιον. Ὅτε ἀφίχθη εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ὀρτας, εἶδον μόνον τὴν κορυφὴν τῶν ἑστίων, βαθὺς δὲ στεναγμὸς διέφυγε τοῦ στήθους μου. Ἐπὶ μίαν ὥραν ἔμενον εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, παρατηρῶν μηχανικῶς τὸν ὄλκον τοῦ πλοίου, ὡς εἰ πᾶσα ἐλπίς ἐπανόδου ἀπέδρα μετ' αὐτοῦ· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἡ εἰκὼν τῆς Λεωνίας μοὶ ἐφάνη ὡς ἡ ἴρις μετὰ τὴν θύελλαν, καὶ μετ' αὐτῆς ἡ εὐτυχία! Εἶτα ἐσχημάτιζον διὰ τῆς φαντασίας μου ἀνεκφράστους χιμαίρας, ἐσυλλογιζόμεν τὸ εὐφρόσυνον τοῦ Χακτᾶ καὶ τῆς Ἀταλάς, εἰς τὴν ἐρημίαν τῶν δασῶν τῆς Λουησιάνης (Louisiane). Πόσον ἡ πάσχουσα καρδία εἶναι ἐφευρετική! Τὴν ἐνάτην ὥραν ὑπῆγον εἰς τοῦ Φερνάνδου, ἐνθα εὐρον μόνον μαύρην τινὰ, ἣτις ἤλθε νὰ μοὶ ἀνοίξῃ, καὶ τὴν Λεωνίαν κεντώσαν εἰς τὸ δωμάτιόν της. Δὲν εἶχον ἀνάγκην μακροῦς ἐπιθεωρήσεως, ὅπως πεισθῶ ὅτι δὲν εἶχε κοιμηθῆ καὶ ὅτι ἡ τῆς προτερίας ὑπόσχεσίς μου σπουδαίως τὴν εἶχεν ἀνησυχῆσαι· οἱ κοκμηκότες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ ὠχρὸν πρόσωπόν της, ἐμκρύβρουν ὅτι εἶχε παραχθῆ τὴν νύκτα. Λοιπὸν ἤμην εὐτυχὴς! διατί; διότι ὑπέρβρε δι' ἐμέ. Ὑπῆρχεν ἐν τῇ χαρᾷ ταύτῃ εἶδος τι ἀγρίας ἡδονῆς· ἤθελον εὐχαριστηθῆ περισσώτερον, νομίζω, ἐάν τὴν ἐβλεπον κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κατα-

βεβλημένην, ἀσθενῆ μάλιστα· εἰς τοσαύτην ματαϊότητα μᾶς ὠθεῖ ὁ ἔρωσις!

— Ἄ! ἤλλατε τέλος, κύριε! εἶπε διὰ φωνῆς ἣτις μ' ἔκαμε νὰ σκιρτήσω ἐξ εὐτυχίας· τίνι τρόπῳ κατωρθώσατε νὰ ἔλθητε; τὸ πλοῖόν σας δὲν ἀνεχώρησεν ἀκόμη;

— Ἰδοῦ, παρατηρήσατε, τῇ εἶπον δίδων αὐτῇ συγχρόνως τὸ τηλεσκόπιον τοῦ πατρός της, ὅπερ εὐρίσκειτο ἐκεῖ, δὲν διακρίνετε εἰς τὸν ὀρίζοντα λευκὸν τι;

— Ναί, καὶ τὸ ὅποιον φαίνεται πλέον μετὰ ταχύτητος.

— Εἶναι αὐτὸ Λεωνία, βλέπετε ὅτι ἦτο κίρρος. Ἀλλὰ δι' ὁποίας δήποτε θυσίας ἤθελον ἔλθει ἐδῶ καὶ ἐάν μοὶ ἐχρειάζετο πρὸς τοῦτο ὡς εἰς τὸν Λεάνδρον, νὰ διέλθω ὅλον τὸ μέρος τοῦτο κολυμβητὴ ἢ νὰ ῥιφθῶ ἐκ τῆς μεγάλης κεραίας ἐντὸς τῆς θαλάσσης; μὴ ἔχων ὁμως ἀνάγκην νὰ προστρέξω εἰς τὰ ὕστατα ταῦτα μέσα, χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἐπέτυχον ἰδιαιτέραν συνδιάλεξιν μετὰ τοῦ πλοίαρχου· πᾶσα προποιοῖσις ἤθελον εἶσθαι ἀνωφελής, διότι ὠμίλουν μετ' ἀγγίχουσι καὶ χρηστοῦ ἀνθρώπου· διὸ καὶ οὔτε κουφότης, ἀλλ' οὔτε κίνδυνος ὑπῆρχε νὰ τῷ ὁμολογήσω τὰ πάντα. Ἰδοῦ τί τῷ εἶπον:

«Πλοίαρχε, δύνασθε νὰ μ' εὐεργετήσητε μεγάλως καὶ πρὸς τοῦτο ἐπεθύμησα νὰ σᾶς ὁμιλήσω· εἰς πάντα ἄλλον ἐκτὸς ὑμῶν ἤθελον κρῦψει τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς αἰτήσεώς μου, ἀλλ' ἡ ζέουσαν τὸ δίκαιον καὶ εἰλικρινῆς τοῦ χαρακτῆρός σας, ἔχω πεποιθήσιν ὅτι θέλετε ἀπαραδῶτως τηρήσει τὸ μυστικόν μου, τὸ ὅποιον θέτω ὑπὸ τὴν προστασίαν σας. Ἀγαπῶ τὴν πρωτότοκον τοῦ διοικητοῦ Φερνάνδου θυγατέρα, ἣτις με ἀταγαπᾷ διότι μοὶ τὸ εἶπε χωρὶς νὰ ψευσθῆ τὸ στόμα της· τῇ ὠρκίσθη νὰ ἐπανέλθω, ὅθεν ὀφείλω νὰ τηρήσω τὸν ὄρκον μου. Ἦδη ὅπως μὴ ἢ ἐν τῇ νήσῳ διαμονή μου θεωρηθῆ ὑπόπτος, εὐρον μέσον τι· πρέπει νὰ ἔχω ἀποδεικτικὸν μαρτυροῦν ὅτι συνεχεῖς ἀσθενεῖαι ἐκ τῶν ὁποίων ὑπέφερον διαρκούντος τοῦ ταξιδίου, ἀπῆλθον ἀνάπαυσιν ἐπὶ τινὰ καιρὸν. Τὴν νύκτα ταύτην, θέλω ἀγρυπνήσει, ὅπως οἱ κόποι τῆς ἀϋπνίας δώσωσιν εἰς τὸ πρόσωπόν μου ὄψιν ἀδυναμίας καὶ ἀτονίας, ἣτις ἔσεται ἡ δέουσα ἀπόδειξις τοῦ σφαλεροῦ τῆς υγιείας μου. Βλέπετε ὅτι δὲν εἰργάσθη ἀπερισκέπτως καὶ ὅτι ἔλαβα τὰ προφυλακτικὰ ταῦτα μέτρα, ὅπως προλάβω πᾶσαν κακεντρεχῆ ἐξήγησιν. Θέλω νὰ σᾶς εἰμὶ εὐγνώμων».

Μετὰ τινὰς ἐναντιότητας τὰς ὁποίας ἀνεσκεύασα ὅσον ἡδυνήθη καλλίτερον ὁ λοχαγὸς βλέπων ὅτι ἡ περὶ τῆς εἰς Ὀρταν ἐπανόδου μου ἀπίστος ἦτο ἀμετάτρεπτος, ὑπεχώρησεν εἰς τὴν παράκλησίν μου, εἰπὼν μοὶ δι' ὕφους εὐμενοῦς,

«Ἡξεύρω τὰς ὁρμὰς καὶ τὰ πάθη τῆς νεότητος· ἡ ἐλπίς καὶ τὸ καθῆκον μοὶ ὑπεγόρευσαν τὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας σᾶς ἔκαμα· οὐδὲν ἔχω πλέον νὰ προσθέσω· ἐστὲ εὐτυχής.»

«Ἀλλὰ τινὰ, διερχόμενον πολὺ πλησίον ἡμῶν, ἐκάλεσα, ἡ δὲ λέμβος αὐτοῦ με ὠδήγησεν ἐνταῦθα· ἰδοῦ πῶς εὐρίσκομαι πλησίον ὑμῶν, Λεωνία. Ἡ Θεῖα πρόνοια ἀρκούντως μ' ἐβοήθησε· θὰ εἶναι ἀρὰ γε πάντοτε οὕτως εὐμενής;»

Ἡ νεῆσις με παρετήρησε διὰ τῶν μελαίνων καὶ ἐρωτολήπτων ὀφθαλμῶν της.

«Θὰ μείνετε ἤδη πάντοτε μεθ' ἡμῶν, ὦ! δὲν ἔχει οὕτω;

— Ὅλα τὰ ὄνειρα τῆς ζωῆς μου εἶναι κατώτερα τῆς πραγματικότητος ταύτης, ἀλλὰ τοσοῦτον μεγάλη εὐδαιμονία δὲν ἐδόθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐν τούτοις ἡ εὐνοια τοῦ οὐρανοῦ πίπτει ἐπὶ τινὰς μετ' ἐλευθεριότητος ἀπεριορίστου. Σὺρ Βίλλικμ Τάρρις ὁ Ἀμερικανὸς, εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν ὀλίγων προωρισμένων νὰ μὴ περιμένωσι τὴν αἰωνιότητα διὰ νὰ ζήσωσιν εὐτυχεῖς, διότι γέονται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τοὺς καρπούς τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας.

— Σᾶς καλικοτεύω, κύριε, μὴ μοὶ ὀμιλεῖτε περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου· οὐδέποτε ἡ καρδία μου συνεκινήθη βλέπουσα αὐτόν, οὐδέποτε οἱ ὀφθαλμοὶ του εἰσέδυσαν εἰς τὴν ψυχὴν μου. Ὁταν ἤρχετο ἐδῶ, τὸν ἐβλεπον ἀνεῦ ἐνδιαφέροντος καὶ εὐχαριστήσεως, καὶ μοὶ ἦτο ἐντελῶς ἀδιάφορος· ἤδη μοὶ ἀπαρέσκει, τὸν ἀποστρέφωμαι· εἰς τὴν πρώτην του δι' ἐπίσκεψιν θέλω ἀπαλλαγῆ τῆς ἐνοχλήσεώς του· οὐδέποτε δακτύλιος γάμου θέλει μᾶς ἐνώσει, ὡς ἐσχεδιάζεν ὁ πατήρ μου. Ὑπάρχει ἐκεῖ, μοὶ εἶπε θέτουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας της, τί ἰσχυρότερον πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων θελήσεων. Ἀγγελος χρυσοπτερυγὸς ἐνεφανίσθη τὴν νύκτα ταύτην εἰς τὸ ὄνειρόν μου, με κἀνιστρον πλήρες ἀδαμάντων καὶ μυστηριωδῶν ἀντικειμένων· ἀναμφιβόλως εἶμαι ἡ εὐτυχία τὴν ὁποίαν ὁ ὠραίος ἀγγελικὸς οὗτος τοῦ οὐρανοῦ μοὶ ἐπροσῆτευσεν.»

Ἡ ἀδυναμία ἄμα καὶ ἡ ἀνδρία, ἦν ἡ Λεωνία

ὀδεῖκνυε, δὲν μ' ἐξέπληττον· καταγομένης ἐκ τῆς Γρενάδης ἐκ μητρὸς, ἔρρεεν εἰς τὰς φλέβας της αἷμα μαύρης, ὃ δὲ συνδυασμὸς οὗτος τῆς Ἰσπανικῆς ὑπερηφανείας, τῆς Ἀρρικανικῆς ἐρμότητος (impetuosité) καὶ τοῦ γυναικείου εὐμεταβόλου, καθίστων ταύτην πλάσιον βελτικόν. «Ἐν καὶ μόνον βυλίον ἐγνώριζε, τὸν Camoëns, αἱ δὲ ζωηραὶ σελίδες τοῦ Πορτογάλου ποιητοῦ, εἶχον ἐπὶ μᾶλλον ἀναπτύξει τὰς διαπύρους δυνάμεις της. Πολλάκις ἀναμφιβόλως θὰ ἔρρευσαν δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της, ἐκ τῆς διηγήσεως τῶν ἀτυχῶν ἐρώτων τῆς ὠραίας Ἰνέζ (Inez) καὶ τοῦ περιφήμου δὸν Πέτρου, ἡ δὲ πίστις, ὡς καὶ ἡ καρτερικὴ ὑπομονὴ τῆς περιφήμου ταύτης ἐρωμένης, τὴν εἶχον οὕτως εἶπειν, φωτίσει.

Ὁ Φερνάνδος Κορρέγος δὲν ἐβράδυνε νὰ καταβῆ. Τῷ ἀνεκοίνωσα τὸν σκοπὸν τῆς εἰς τὴν πόλιν διαμονῆς μου, προφασιζόμενος ὅτι τὸ ὠραῖον κλίμα αὐτῆς· θέλει μοὶ εἶναι σωτηριῶδες. Μ' ἐδέχθη μετὰ καλωσύνης ὅλως πατρικῆς, ἀπῆλθε μάλιστα νὰ μείνω παρ' αὐτῷ καὶ διέταξε νὰ μοὶ δώσωσι πᾶν τὸ ἀναγκαῖον μοι. Μοὶ ἦτο δύσκολον νὰ εὐρίσκωμαι μόνος μετὰ τῆς Λεωνίας. Ἀλλ' ἡ Ναίμη, ἡ φαιὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ὡς ἀκόλουθον, καθίστα τὰς συνεντεύξεις μας μᾶλλον συχνὰς καὶ μακράς· αὕτη ἦτο εἰς ἡμᾶς καὶ μικρὸς ταχυδρόμος, τῆς, οὐχὶ διὰ γραμμάτων, ἀλλὰ διὰ συμβόλων συνεννοήσεώς μας· εἶχον μάθει εἰς Βρασιλίαν τὴν διάλεκτον τῶν ἀνθέων. Ὅποια εὐφρόσυνοις ποίησις εἰς τὰς σιγηρὰς ταύτας συνομιλίας! Τὸ ῥόδον, τὸ ὅποιον σᾶς φέρει φιλῆμα ἐκ τῆς ἀγαπητῆς σας, δὲν φαίνεται ἐμβεβαμμένον εἰς τὴν ἐρωτικὴν πνοήν; Ὁ νάρκισσος, τὸ Ἴον, ἡ καμελία, ὅλα τέλος τὰ ἀνθη ἔχουσι τὴν ἐμβληματικὴν σημασίαν των, ἣτις ἐκφράζει πλειότερα τοῦ προφορικοῦ λόγου, ἣτις μεταφράζει τὸ ἀπροσδιόριστον τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἀόριστον τοῦ ἔρωτος. Δεκαπέντε ἡμέραι παρῆλθον οὕτως εὐχαρίστως.

Ἡ Ναίμη, ἐπιτηδεῖα, καὶ πανούργος ὅσον θαλαμηπόλος τοῦ Μαριβῶ, εἶχεν ἐπιτύχει μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης διὰ τῆς βοεμικῆς της δεξιότητος, νὰ καλύψῃ ἀπὸ τὰ βλέμματα ἀπάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τὸν πρὸς τὴν Λεωνίαν ἐρωτᾶ μου. Ἡ γυνὴ (ἡ φαιὰ) αὕτη, εἶχον ἐξ ὀλοκλήρου ἀφοσιωθῆ εἰς ἐμέ· ἡξέουσαν ὁποίαν μαγίαν ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τῶν ποιούτου χρώματος γυναικῶν τὰ χρυσά, τῇ ἐδωκα περιδέραιον χρυσοκόλλας, ὅπερ εἰς τὸ ῥῖον εἶχον ἀγοράσει· ἐν τῇ ὑπερβο-

λή τῆς εὐγνωμοσύνης της, προέβη εἰς τὸ νὰ φιλή τοὺς πόδας μου καὶ μὲ χαιρετᾷ καθ' ἑκάστην δι' ἀσπασμῶν (Jalamalus) (α). Ἄλλ' ὁ Φερνάνδος, ὅστις δὲν ἐστερεῖτο ἐξησκημένου πνεύματος, δὲν ἠπατήθη πλέον ἐπὶ πολὺ. Διότι ἡ πρὸς τὸν σὺρ Βίλλιαμ Τόρρις, δι' ἡγεῖραν ὑποναίας. Μᾶς κατεσκόπευε, καὶ ἐσπέρᾳν τινα καθ' ἣν εὐρισκόμεν γονυπετῆς πρὸς τῆς Λεωνίας, μᾶς παρετήρησε τὴν πρωτὰν τῆς ἐπιούσης ὁ ὑπὲρ τῆς του ἦλθε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ὅτι ὁ κύριός του ἐπεθύμει νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ. Προησθάνθη τὴν αἰτίαν τοῦ διαθήματος τούτου. Μετέβην πάραυτα μὲ βῆμα σταθερὸν, διότι εἶχον ἥσυχον τὴν συνειδήσίν μου καὶ ἤμην βέβαιος ὅτι, ἐὰν μ' ἐπέπληττειν αὐστηρῶς, δὲν ἤθελε μὲ περιφρονήσει.

«Εἰπὼν, κύριε, νὰ σὰς ζητήσουν πρὸ ὀλίγου, καλῶς προεμάντευσα τὴν ἀδρότητά σας, πεισθεὶς ὅτι ἠθέλετε ἔλθαι ἀμέσως. Εὐαρεστηθῆτε νὰ καθήσῃτε. Δὲν ἀγνοεῖτε βεβαίως ὅτι πρὸ τῆς ἀφίξεώς σας, ὑπόσχεσις ἐπίσημος ἐδόθη εἰς τὸν σὺρ Βίλλιαμ Τόρρις, ἐπίσης δὲ ὅτι σέβομαι ὡς ἱερόν τὸν ὄρκον μου μετὰ σεβασμοῦ Καστιλιανῶν. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ εὐτυχία τῆς θυγατρὸς μου δὲν δύναται νὰ θυσιασθῇ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἱερότητα τοῦ ὄρκου, ἄς ἴδωμεν, κύριε, τίς εἴθε ὑμεῖς; διότι δὲν σὰς γνωρίζω ἐὰν δὲ ἡ πρὸς τὴν θυγατέρα μου ἀγάπη μὲ κάμνη νὰ θυσιάσω ἔντιμον ἀρχὴν, δὲν δύναται νὰ προβῇ αὕτη μέχρι τῆς παραιτήσεώς μου ἀπὸ τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ καθήκοντος.

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε, διὰ τὴν εὐκρίνειάν σας καὶ τὴν καλωσύνην μεθ' ἧς μὲ μεταχειρίζεσθε. Ναί, ἀγαπῶ τὴν θυγατέρα σας ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς. Ὁ Θεὸς μόνος εἶναι μάρτυς ὅτι ἤθελον καταβάλλει πᾶσαν ἀνθρωπίνην προσπάθειαν, ὅπως ἐπιτύχω αὐτὴν διὰ τῆς συναινεσεώς σας. Ἦδὴ ὀρεῖμαι ν' ἀπαντήσω εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐρωτήσεώς σας. Περιουσίαν μὲν δὲν ἔχω, ἡ δὲ οἰκογενεῖά μου, ἥτις τιμᾶται εἰς τὸν τόπον μας, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως μοὶ δοθῇ παιδεύσις ὁμοία παντὸς νεανίου τοῦ κόσμου. Ἰδοὺ πάντες οἱ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς θυγατρὸς σας τίτλοι μου, ὅτινες εἶναι λίαν ἀνεπαρκεῖς καὶ μὲ καθιστῶσιν ἄξιον μομφῆς, διότι ἐτόλμησα ν' ἀγαπήσω τὴν θυγατέρα σας.

332

(α) Ἀσπασμῶν τῶν Ἀρβίων πρὸς τοὺς ὁμοεθελούς των.

— Πρὸ παντὸς ἄλλου, κύριε, ἔχετε ἀνάγκην τῆς ἀδείας τῶν γονέων σας· ἡμιολία Πορτογαλική, ἥτις κάμνει τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τῆς Λισβῶνος, ἀναχωρεῖ μετὰ δύο ἡμέρας διὰ τὴν πάλιν ταύτην· ἐὰν θελήσῃτε θὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ σὰς δεχθῇ.

— Σὰς εἶμαι λίαν εὐγνωμων, κύριε· θέλω ὠφελῆθῃ τῆς εὐκαιρίας ταύτης. Λάβετε λοιπὸν τὴν καλωσύνην νὰ ζητήσῃτε τὴν θέσιν μου εἰς τὸ πλοῖον τούτου.

Ὁ Φερνάνδος Κορρέγος εἶχεν ὑπεκφύγει ἐπιδειξίως τὸ τῆς περιουσίας ζήτημα· δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ ὡς ὄπλον ἐναντίον μου τὴν ἔλλειψιν τῆς περιουσίας καὶ νὰ φανῇ τοιουτοτρόπως μικροπρεπής. Καθὸ εὐφυῆς, πρῶτίμῃως νὰ ἐνεργήσῃ τὰ τῆς ἀναχωρήσεώς μου· ἡ ἀπουσία, διανοεῖτο, εἶναι τὸ καλλίτερον ἰατρικὸν διὰ τὴν ἀσθένειαν ταύτην, τὴν ὁποίαν καλοῦσιν ἔρωτα. Διὰ τοῦ μέσου τούτου (ἐπυροβόλοι, ἀφοῦ προηγουμένως ἀπέδιδε πάσας τοῦ πολέμου τὰς τιμὰς) ἀπεποιεῖτο ἐντέχνως. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, ἔπρεπε ν' ἀναχωρήσω, διότι ὑπῆρχε κατεπείγουσα ἀνάγκη· δὲν εἶχον χρήματα καὶ δὲν ἠδύναμην νὰ μείνω ἐπὶ πλεόν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διοικητοῦ. Δύο λοιπὸν ἡμέραι μοὶ ἔμειναν μόνον νὰ διέλθω παρὰ τῆς Λεωνίας. Δύο ἡμέραι! καὶ ταύτας ἀκόμη ὑπὸ τὴν κρυφίαν ἐπαγρύπνησιν τοῦ πατρὸς της, ὅστις ὡς σκιὰ αὐτῆς πανταχοῦ τὴν ἠκολούθει. Ἐν τούτοις, ἐκείνην, ἡ ἐλπίς, ὁ μόνος καλὸς σύντροφος (le bon genie) ἐκ τῶν κακῶν ἡμερῶν μας, ὁ μόνος πολιὸς ἀστὴρ τοῦ θαλασσοπόρου, τὴν καθίστα ἰσχυρὰν ἀπέναντι τῶν ἀποθαρρύνσεών της, καὶ ἐμετρίαζε τὴν δριμύτητα τῶν ἀγωνιῶν της· ἀλλ' ἐγὼ κατελημμένος ὑπὸ τῆς σκληρᾶς ἀμφιβολίας, ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὴν γῆν ἡμιανοιγομένην ὑπὸ τὰ βῆματά μου, καταπίνουσάν με ἐντὸς τοῦ χάους. Φεῦ! ἡ ἱστορία τῶν ἀλγηδόνων μου δὲν θέλει φθάσει πλεόν μέχρις ἐκείνης. Τί ἐνδιαφέρει τοὺς λοιπούς;

Γ'.

Δέκα ἡμέρας βραδύτερον, ἀφίχθη εἰς τὸ Τάγον (Tage) ἀπέναντι τῆς πρωτεύουσος τῆς Λουσιτανίας καὶ ἐκείθεν εἰς Μασσαλίαν, ἐνθα ἔμεινα ἡμέρας τινάς. Πρὶν ἢ ὑπάγω εἰς τὴν οἰκίαν μου ἔμεινα εἰς τὴν ὄχθη τῆς θαλάσσης, ἵνα ἐμπιστευθῶ εἰς τὴν αὐραν αὐτῆς τοὺς λυπηροὺς διαλαγισμούς μου, τοὺς πόθους μου, ἐλπίζων ὅτι

Ἡ ἀληθὴς ἰκανότης, ἡ ἀληθὴς μεγαλοφύα φέρει ἀπλότητα τινα, ἥτις καθίστησιν αὐτὴν ἥττον ἀνήσυχον, ἥττον θορυβώδη, ἥττον σπεύδουσαν νὰ ἀναφανῇ, παρὰ μία φαινομένη καὶ ψευδὴς ἰκανότης, τὴν ὁποίαν ἐκλαμβάνομεν ὡς ἀγαθὴν, καὶ ἥτις δὲν εἶναι εἰμὴ μάταιος ζῆλος ἐπιδείξεως, ἀνευ μέσων πρὸς ἐπιτυχίαν. Ὁ μὲν ἀκούει ἤγον τυμπάνου καὶ θέλει νὰ γείνη στρατηγός· ὁ δὲ βλέπει νὰ οἰκοδομῶσι καὶ νομίζει αὐτὸν ἀρχιτέκτονα.

Ἡ καλαισθησία ἀγαπᾷ νὰ δημιουργῇ καὶ νὰ δίδῃ μόνη τὴν ἀξίαν εἰς τὰ πράγματα. Ὅσον ὁ νόμος τοῦ συρμού εἶναι ἀσταθὴς καὶ καταστρεπτικός, τόσον ὁ τῆς καλαισθησίας εἶναι οἰκονόμος καὶ διαρκής.

Δ'.

Τὸ δεύτερον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐπανόδου μου δὲν εἶχεν ἀκόμη συμπληρωθῆ, ὅτε ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς Λεωνίας, περιέχουσαν τὰ ἑξῆς.

«Ἦλπισα, κύριε, εἰς τὴν εὐκρίνειαν ὑμῶν· ἀλλ' ἠπατήθη. Ὁ πατὴρ μου εἶχεν ἀποφασίσει νὰ σὰς δεχθῇ διὰ γαμβρόν του, ἀλλ' ὑμεῖς δὲν ἤλθατε. Ἦδὴ ὅτε πᾶσα ἐλπίς ἐπιγείου εὐτυχίας μοὶ ἀνηρπάγη, θὰ εὐχωμαι αἰωνίως εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἀγίας Ἀννης. Ἐπὶ τῆς φλιᾶς τοῦ κόσμου, ὄν ἀρτίως ἐγκατέλειψα, ἀπηύθυνα εὐχάς εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τὴν εὐτυχίαν σας.

Ἵγιανε διὰ παντός.

Λεωνία F. . . »

Εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα, οἱ ποιηταὶ ἤθελον κάμει ἐλεγείον, τὴν ἱπποτικὴν ταύτην πίστιν ἔχον θέμα. Ἀλλὰ σήμερον, ἐν ἔτει 1858 πολλοὶ θέλουσιν εἶπει, «Διατί δὲν ὑπανδρεύετο μετὰ τοῦ σὺρ Βίλλιαμ Τόρρις; ἤθελεν εἶσθαι πλουσία καὶ εὐτυχής. Οὕτω καὶ οἱ οἰκονομολόγοι τῆς ἐποχῆς μας ἤθελον συλλογισθῆ.

Ὁ καιρὸς! ὁ ἦθη!

Γ. Ν. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ.

Ἄ! κοινὴ γνώμη! πόσον δυσφόρητος καὶ δυστήνακτος εἶναι ὁ ζυγός σου! πάντοτε μᾶς φέρεις εἰς τὴν ἀδικίαν. Τὸ παρελθὸν ἀγαθὸν

λησμονείτε διὰ τοῦ παρόντος κακοῦ· τὸ παρελθὸν κακὸν διατὶ νὰ μὴ ἐξάλειφεται δι' οὐδενὸς καλοῦ;

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.

ΣΤΙΧΟΙ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

ΑΡΙΣΤ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ (α)

Ἦ μέθη τῆς νεανικῆς χαρᾶς μετριάσθητω
καὶ καταστείλατε μικρὸν τὴν εὐγενῆ ὀρμήν.
Μαρμάρου στήλη πρό ὑμῶν λευκῆ· τὸ βῆμα στήτω
καὶ κλίνετε τὴν κεφαλὴν ἐδῶ ἐπὶ στιγμῆν.

Κυπριανός! Βαθύγλυπτον ἰδοὺ τὸ ὄνομά του.
Καί ἦτο γενναῖος πατήρ, διδάσκαλός μας ἦτο.
Δέν ἀντηγεῖ εἰς τὰς ψυχὰς ὑμῶν τὸ διδάγμα του,
ὡς ὅτε τῆς φαιδρᾶς ὑμῶν νεότητος ἦγετο;

Ὡς ὅτε ἡ φωνὴ αὐτοῦ, φωνὴ τῆς ἱστορίας,
τὸ παρελθὸν ἐνώπιον ὑμῶν ζωογονοῦσα,
αἰῶνων βίον εἰς στιγμὰς ἀπέδιδε βραχείας
τὰς ἀρετὰς, τὴν εὐκλείαν προγόνων ἐξυμνοῦσα;

Καθηγεμὼν νεότητος αὐτῷ ἐμπιστευθείσης,
πραῖος, ἀλλ' ἄμα αὐστηρὸς, ὡς μητρικῆς θωπείας

(*) Ὡς γνωστὸν, ὁ φιλολογικὸς σύλλογος «Παρνασσός» ἐψήφισε τὴν ἀναλώμασι αὐτοῦ ἀνεγερσὶν μνημείου ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ γυμνασιάρχου Κυπριανοῦ, οὗτινος πλείστα τῶν μελῶν ἐχρημάτισαν μαθηταὶ τοῦ μακαρίτου. Τὴν 2αν Ἀπριλίου, ἡμέραν κυριακὴν, σύμπασι ὁ σύλλογος ἐπορεύθη εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐν μακρῇ τῇ λήξει σοφοῦ Γυμνασιάρχου, ἐξεφώνησαν, τῇ ἐντολῇ τοῦ συλλόγου, ὁ μὲν πρόεδρος αὐτοῦ σχετικὸν λόγον, ὁ δὲ γωεὶς ποιητῆς κ. Ἰω. Καμπούρουλους τὸ ἐνωτέρω ἐξιόλογον ποίημα, ὅπερ οὐκ ὀλίγον συνεκίνησε τοὺς πολλοὺς ἐν τῷ νεκροταφεῖῳ παρευρεθέντας εἰς τὴν συγκινητικὴν τελετήν.

Σημ. Ἰλιόσου.

γλυκότης μετὰ πατρικῆς στοργῆς συνενωθείσης,
ἐξήγειρε τὸ φρόνημα θερμαίνων τὰς καρδίαις.

Καὶ ἀληθῆ αἰσθήματα Ἑλληνικά ἐμπνέων,
ὑπὸ ἡλίου θαλπωρῆν προγονικῶν γραμμάτων,
ἐμέτρει κάθε βῆμά του μ' ἓνα παλμὸν γενναῖον
κ' ἐδώρει πόθους εὐγενεῖς, τοὺς πόθους αὐτοῦ πλάττων.

Εἰς τοῦ παρόντος τὸ στενὸν ἐκείνος ἐπροκάλει
τὸν ἀπειλοῦντα ξενισμόν, ὅστις τὸ πᾶν θὰ φθείρη
τῶν ἐρείπιων μας αὐτῶν ἀρνούμενος τὰ κάλλη
καὶ ἀβεβαίον μέλλοντος τροπατὰ θὰ ἐγείρη.

Ἄλλ' ἠγωνίσθη κατ' αὐτοῦ ὁ μύστης τῆς σοφίας,
ἦν μυριάστερον ἡμῖν κατέλειπεν ὁ δῶν
ἀρχαῖος Ἑλλήν, ἥλιος περιφανοῦς πορείας,
—Τὴν νύκτα λάμπει ἡ πληθὺς ἀστέρων οὐρανίων.—

Ὁ μελετῶν τὸν Ὅμηρον, τὸν Πλάτωνα λατρεύων
καὶ νύκτας ὅλας ἐπ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν του κλίνων,
ἀγῶν' ἀνέλαβε βαρὺν ἐλπίζων καὶ πιστεύων,
καὶ ἔπασε «πειθόμενος τοῖς ῥήμασιν ἐκείνων».

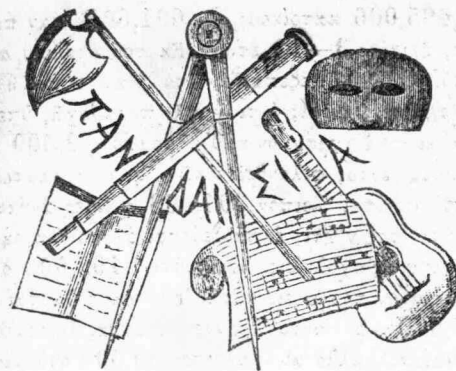
Ἴδοὺ τί αἱ μαρμάριναι ἐκείναι λέξεις ψάλλουν,
Ἐλπίδα εἰς τὰ στήθη μας παρέχουσαι θερμῆν.
Τοῦ μέλλοντος οἱ στέφανοι ἐπὶ μνημείων θάλλουν.
Ὡ! κλίνετε τὴν κεφαλὴν ἐδῶ ἐπὶ στιγμῆν.

Ὅστις πρό τάφων σταματᾷ παρελθουσῶν ἐλπίδων
καὶ προσλαμβάνει ὁδηγὸν πολῦτιμον νεκρὸν,
ἐκείνος βραίνει ἀσφαλῶς, ἐκείνον μόνον εἶδον
μὲ βῆμα βραίνοντα βραδύ, ἀλλ' ὄχι σφαλερόν.

Τὰ μνήματα χαράττουσι τῶν ζώντων τὴν πορείαν,
καὶ πᾶς νεκρὸς, διδάσκαλος ἐμπρός μας ἀναζή-
ζωογονεῖ τὴν ἀρετὴν, μαστίζει τὴν κακίαν,
τὸ μεγαλεῖον ταπεινοῦ, τὸ αἰσθημ' ἀνοψοῦ.

Ὡ θάνατε, ὦ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου παραστάτα,
ὦ δακρυφόρε ὁδηγῆ τῆς πλάνης τῶν θνητῶν,
ὁδοιπορούντων ἐν νυκτί, ὦ κεραυνὸς προστάτα,
δεικνύων μὲ τὴν λάμψιν σου τὸν δρόμον προαυτῶν,

Μὴ τὸν νεκρὸν σου, μὴ φθονῆς, ἂν ἔλαθα εὐνάμεσι
τὴν εὐελπίαν ἀνάμνησιν αὐτοῦ νὰ ἐξυμνήσω,
ἀπὸ τοῦ χύματος νεκροῦ μετὰ δειλῆς παλάμης.
ἂν ἀνθ' ἐδρεψα, μ' αὐτὰ τὸ μέλλον νὰ κοσμήσω.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

Σπουδαῖαι κατ' αὐτὰς ἐγένοντο ἀνακαλύψεις
ἀρχαιολογικαὶ ἐν Σπάρτῃ.

Ἐν τῷ κήφῳ τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σχε-
δίου κειμένης οἰκίας τῆς πόλεως τοῦ κ. Ἄντ.
Φουστάνου, ἀνεκαλύφθη ἐκ τυχερᾶς συμπτώ-
σεως ψηφιδωτὸν, ἡ διὰ τὸ πρωτότυπον
περιέργως κατασκευὴ τοῦ ὁποίου καθίστησιν
αὐτὸ ὑπέρτερον τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν ἐν
Ἑλλάδι.

Ἐν κανονικῷ τετραγώνῳ, οὗ ἐκάστη πλευρὰ
δίπηχός ἐστιν, ἀνεστραμμένως κἀθηται γυνὴ εὐ-
σωμος, γυμνῆ, ἀνθεσι δ' ἐστεμμένη ἐπιχαρίτως
ἐπὶ Ταύρου ταχὺ βραίνοντος, ἐκατέρωθεν δ' εὐ-
τράπελος ἴσταται διὺς ἐρώτων πτερωτῶν, μετὰ
γοήτρου συγκρατοῦσα ἄνωθεν τῆς γυναικείας ἐ-
κείνης καλλονῆς λεπτὸν πέπλον.

Τὸ ἡδυπαθὲς τοῦτο σύμπλεγμα παριστᾷ
πιθανῶς τὴν Εὐρώπην, ἣν παίζουσαν ἐπὶ τῆς
ἀκτῆς ἤρπασε, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ὁ φλο-
γερός Ζεὺς καὶ μετήγαγε τῇ τερπνῇ τῶν ἐρώ-
των συνοδείᾳ εἰς Κρήτην, ἔνθα ἐκ τοῦ θεοῦ
τούτου πραξικοπήματος εἶδον τὸ φῶς τοῦ Ἡ-
λίου οἱ Μίνως, Σαρπηδῶν καὶ Ῥαδάμανθυς.

Τὸ ψηφιδωτὸν δ' ἐν γένει, συνηρολο-
γημένον καλλιτεχνικῶς ἐκ μικρῶν τετραγωνι-
κῶν ψηφίων ποικίλων ὠρῶν χρωματισμῶν,
ἐν οἷς ἐτι καὶ νῦν ἀπαστράπει ἡ χάρις καὶ ζω-
ηρότης, ἐστὶν ἴσως προῖον καλλιαισθησίας Ῥω-
μαϊκῆς, ἡ ἀνάγεται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ παρακ-
μάσαντος Ἑλληνισμοῦ, ὅτε οἱ Περσικοὶ θησαυ-
ροὶ ἀνεπτύξαν τὴν πολυτέλειαν καὶ προήγαγον
ἐπὶ πολὺ τὰς ἰδιωτικὰς κτήσεις.

Ἐπίσης ἐν τῷ πρὸς ἄρκτον τῆς Σπάρτης
κτήματι τοῦ Κ. Παναγιωτοπούλου καὶ παρὰ τὸν
τάφον τοῦ Λεωνίδα ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τὴν

ἀνδρῶν λίθων πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ Δημο-
τικῆς Καταστήματος ἰκανὰ τεμάχια σπονδύλων,
ἐπιστυλίων, κιονοκράνων, θριγγῶν καὶ ἀετω-
μάτων, τὸ δὲ πάντων σπουδαιότερον Ἄν-
δριάς μαρμάρινος εἰς φυσικὸν μέγεθος ἀνδρὸς
(ἀλλ' ἄνευ κεφαλῆς ἀτυχῶς), ἐπὶ τῆς κυκλικῆς
βάσεως τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκονται τὰ γράμ-
ματα «ΚΛΑΕ ἢ κατὰ συγκοπὴν ΚΛΑΥΒΡΑΣΙ-
ΔΑ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ»

Παρὰ τὸ Σῶμα τοῦ ἀνδριάντος εὐρέθη κεφα-
λὴ τεθραυσμένη, μόλις περισώζουσα τὸ μέτρον
τοῦ ἀρχικοῦ μεγέθους καὶ κόμην βοστυχῶδη
ὀπισθεν.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀνδριάντος φαίνεται ἀνή-
κουσα εἰς τὴν λαμπροτέραν περίοδον τῆς Ἑλ-
ληνικῆς τέχνης. Καθόσον δ' ὁ Πausanias ἀναφέ-
ρει περὶ τοῦ Τάφου τοῦ Βρασίδα (ἰδὲ Paus.
σελ. 226 § 4), ὅτι πεποιήται οὗτος πρὸς δυσ-
μᾶς τῆς ἀγορᾶς τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, ἀπέχει
δὲ τοῦ τάφου οὐ πολὺ τὸ θέατρον—θέας ἄξιον,
—πιθανὸν ὅτι ὁ ἀνδριάς οὗτος ἐστὶν ὁ τοῦ
Βρασίδα στηθεὶς ἐπὶ τοῦ κενοταφίου.

Καὶ ταῦτα μὲν γράφομεν, ὅπως ἀμυδρῶν
περὶ τῶν ἀνακαλύψεων τούτων ἰδεῶν παρὰ σιω-
μεν τοῖς ΚΚ. συνδρομηταῖς ἡμῶν, οὐδὲ τὴν
ἐλαχίστην ἄλλως, ἔχοντες ἀξίωσιν ἀρχαιολο-
γικῆς πολυπραγμοσύνης. Ὁ ἄ χαρῶμεν δ' ἐπὶ
πολὺ ἐὰν ἐκ τούτων δοθῇ ἐτι ἀφορμὴ καὶ τοῖς
περὶ τὴν Ἀρχαιολογίαν ἀσχολουμένοις εἰς μελέ-
τας ἐμβριθεῖς περὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων τούτων
ἀρχαιολογικῶν κειμηλίων καὶ εἰς νέας ἐρεῦνας.

Ἀγγέλλομεν ἐν τούτοις τῷ κοινῷ, ὅτι ὑπὲρ
τῶν ἀρχαιοτήτων τούτων ἐλήφθησαν ἡδὴ μέτρα
πρόσφορα ὑπὸ τε τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Κ. Νο-
μάρχου καὶ τοῦ Δημάρχου Κ. Δ. Μελετοπούλου.

Ἐξῶθεν τοῦ Νομαρχιακοῦ καταστήματος
Πιτρῶν, ἀνασκαφῆς γενομένης πρὸς κατασκευὴν
ὀχετοῦ, εὐρέθη Σακκοφάγος τις ἐκ λευκοῦ μαρ-
μάρου, ὃν τὴν παρελθούσαν Τρίτην μετέφερον
ἐξῶθεν τῆς Δημαργίας. Ἐπὶ μὲν τῆς προσόψεως
φέρει ἐξ ἄρρενα τέκνα, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐν τῷ κέν-
τρῳ δύο, ἐναγκαλισμένα ὄντα, κρατοῦσι τὸ μὲν
δάδα ἀνεστραμμένην, τὸ δὲ στέφανον· τὰ ἔ-
τερα δύο πλησίον αὐτῶν, ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς
χειρὸς κρατεῖ ἕκαστον τὸν μανδύαν, ἐπὶ δὲ τῆς
ἄλλης τὸ μὲν στέφανον, τὸ δὲ (δὲν διακρίνεται)
τὰ δὲ ἕτερα δύο ἐπὶ τῶν ἄκρων, τὸ μὲν ἐν φέ-
ρει ληγῶν κρατούμενον ἐκ τῶν ὀπισθίων πο-
δῶν, τὸ δὲ κρατεῖ πινάκιον ὀπωρῶν· ἐπὶ τῆς
ἀντιθέτου δὲ πλευρᾶς φέρει δύο πτερωτὰ ζῶα,

ἔχοντα κεφαλὴν ἀετοῦ, μὲ τὸν ἕνα δ' ἐκ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν κρατοῦσι κρίνην ἰσταμένην· ἐκ τῶν δύο παραπλευρῶν μερῶν εἶναι ἀνά ἕν τέκνον, φέρον ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς χοιρίδιον κρεμάμενον, κάτωθεν δ' αὐτοῦ σκύλον ὄρθιον, ἐπὶ τῆς ἄλλης δὲ χειρὸς βόταλον ἡμικαμπύλον καὶ κρηπιδωτόν. Ἐκ τῆς τεθραυσμένης δὲ πλακῆς ἦτις εὐρέθη πλησίον αὐτοῦ, ἔχουσα γράμματα Λατινικά, ἐξάγεται ὅτι ὁ Σαρκοφάγος αὐτὸς εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαίων λόβων τῶν Ῥωμαίων.

* * * Ἀνεκαλύφθη καὶ 414 πλανήτης, εἰς τὸ σύμπλεγμα τῶν ἀστεροειδῶν.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ.

Αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες δημοσιεύουσι περιέργον τινα στατιστικὴν, ὑποβληθεῖσαν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδύσεως συμβούλιον τοῦ Λονδίνου, ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παιδῶν οἵτινες συχναῖοι, καὶ ἐκείνων, οἵτινες ἔπρεπε νὰ συχναῖωσιν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς μητροπόλεως. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐξάγεται ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Λονδίνου ἀνῆρχετο κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1871 εἰς

3,295,006 κατοίκους, ὧν 691,600 ἦσαν παῖδες ἡλικίας 3—13 ἐτῶν. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ, 97,307 ἐξεπαιδεύοντο κατ' οἶκον ἢ ἐν σχολείοις, ἐν οἷς ἡ τιμὴ τῆς παραδοχῆς ὑπερβαίνει τὸ ἐν φράγκον κατ' ἑβδομάδα, 9,000 δὲ παῖδες ἐντὸς φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ὑπολείπονται λοιπὸν 394,693 παῖδες ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν ἣτις ἐκπαιδεύεται ἐν τοῖς προκαταρκτικοῖς σχολείοις. Ἐκ τούτων 198,000 δὲν ἐσύχναζον ποσῶς εἰς αὐτά. Ἐκ τῶν τελευταίων 95,970 ἐφαίνοντο ἔχοντες ἀφορμὰς δικαιολογούμενας· ἀλλὰ αἱ ὑπόλοιποι 80,000 οὐδεμίαν εἶχον. Ἐδει ὅθεν νὰ ληφθῆ πρόνοια περὶ 478,000 νέων. Τὰ μέχρι σήμερον σχολεῖα δὲν δύνανται νὰ περιλάβωσι πλέον τῶν 360,000 μαθητῶν. Ἐνώπιον τῆς καταστάσεως αὐτῆς τὸ συμβούλιον δὲν ἐδίστασε καὶ ἀπεράσισε νὰ ζητήσῃ τὰ μέσα ὅπως ἀνεγείρῃ καταστήματα σχολείων ἱκανὰ νὰ περιλάβωσιν 100,090 παίδων. Τὰ σχολεῖα ταῦτα θέλουσι διανεμηθῆ κατὰ τὰς ἀνάγκας μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐνοριῶν τῆς πρωτευούσης.

ΠΑΡΟΡΟΜΑΤΑ

ΙΘ'. φυλλ. Σελ. 455 στήλη Β'. στίχος 5 ἀντὶ Ἰσως ἀνάγνωθι ὁ χι.
Κ'. " " 470 " " ἀντὶ ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ἀνάγν. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

Λίσσις τοῦ ἐν τῷ ΙΘ'. φυλλαδίῳ αἰνίγματός.

Κλέων — Λέων.

